

Wójt Gminy Nur

**Studium
Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Nur**

**Tom II
Kierunki zagospodarowania przestrzennego
Gminy Nur**

październik 2014 r.

Zamawiający:

Wójt Gminy Nur
ul. Drohiczyńska 2
07 - 322 Nur

Wykonawca:

Konsorcjum firm: *GARD - Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna* - mgr inż. arch. *Anna Woźnicka*, ul. Traktorowa 43 lok. 2, 91-117 Łódź (lider konsorcjum) oraz *Pracownia Planowania Przestrzennego Architekci T. Brzozowska, A. Tomczak*, ul. Przybyszewskiego 176/178, 93-120 Łódź

Podstawa opracowania:

Umowa zawarta w dniu 12 lipca 2012 r. z Gminą Nur

Autorzy opracowania:

mgr inż. arch. **Anna Woźnicka** - główny projektant Studium - wpisana na listę Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie (nr WA-336)

mgr inż. arch. **Aneta Tomczak** - projektant - wpisana na listę Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie (nr WA-280)

mgr **Agata Burlińska**

mgr **Dorota Siwek**

Spis treści

1. Synteza uwarunkowań i cele polityki przestrzennej	5
1.1. Synteza i ocena uwarunkowań.....	5
1.1.1. Synteza uwarunkowań zewnętrznych	5
1.1.2. Synteza uwarunkowań wewnętrznych.....	5
1.1.3. Ocena uwarunkowań - analiza SWOT	7
1.2. Cele polityki przestrzennej	8
2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	10
2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska naturalnego	10
2.2. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	11
2.2.1. Obszary Natura 2000	11
2.2.2. Park krajobrazowy	11
2.2.3. Obszar Chronionego Krajobrazu.....	13
2.2.4. Pomniki przyrody	14
2.3. Zasady ochrony walorów krajobrazu kulturowego	15
2.4. Zasady ochrony klimatu akustycznego.....	15
2.5. Zasady ochrony powietrza	16
2.6. Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości	17
2.7. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	17
2.8. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	18
3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	19
3.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego	19
3.2. Obszary i obiekty zabytkowe.....	20
3.2.1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków	20
3.2.2. Obszary i obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków	21
3.3. Stanowiska archeologiczne.....	23
3.3.1. Stanowiska archeologiczne w rejestrze zabytków	23
3.3.2. Stanowiska archeologiczne wpisane do gminnej ewidencji zabytków	24
3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej	28
3.5. Pomniki zabytkowe i ich strefy ochronne	29
4. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Nur	30
4.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	30
4.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz przeznaczenia terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy	32
4.2.1. Przeznaczenie terenów.....	32

4.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy oraz tereny wyłączone z zabudowy.....	36
4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.....	38
4.4. Obszary przestrzeni publicznych.....	38
4.5. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne.....	38
4.6. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.....	38
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji.....	39
5.1. Transport drogowy	39
5.1.1. Kierunki przekształceń podstawowego układu drogowego.....	39
5.1.2. Kierunki przekształceń uzupełniającego układu drogowego.....	40
5.2. Parkowanie pojazdów	40
5.3. Komunikacja zbiorowa	41
5.4. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne.....	41
6. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego	42
6.1. Gospodarka wodno-ściekowa	42
6.1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę	42
6.1.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych	42
6.1.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych.....	43
6.2. Gospodarka energetyczna	43
6.2.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną.....	43
6.2.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz.....	44
6.2.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło	44
6.3. Gospodarka odpadami.....	44
6.4. Obsługa telekomunikacyjna	45
7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	46
7.1. Rolnictwo wraz z rolną przestrzenią produkcyjną	46
7.2. Leśnictwo wraz z leśną przestrzenią produkcyjną	46
8. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego	48
8.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	48
8.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	48
9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	49
10. Uzasadnienie i synteza ustaleń Studium	50

Spis rysunków:

- Rysunek 2 - *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - stanowiący Załącznik Nr 2.1. do uchwały Nr XXXIII/202/2014 Rady Gminy Nur z dnia 9 października 2014 r.

1. Synteza uwarunkowań i cele polityki przestrzennej

1.1. Synteza i ocena uwarunkowań

Istniejące uwarunkowania, zarówno te o charakterze lokalnym jak i ponadlokalnym, mają fundamentalny wpływ na rozwój i zagospodarowanie przestrzenne gminy Nur. Zadaniem przedstawionej niżej syntezy ma być wskazanie indywidualnych cech gminy, które pomogą określić dalsze kierunki jej rozwoju.

1.1.1. Synteza uwarunkowań zewnętrznych

- gmina Nur jest gminą wiejską położoną we wschodniej części województwa mazowieckiego oraz powiatu ostrowskiego, oddaloną o około 120 km od Warszawy;
- główną oś komunikacyjną stanowią droga krajowa nr 63 relacji (Obwód Kaliningradzki) Budziszki - Sławatycze (Białoruś) oraz droga wojewódzka nr 694 relacji Warszawa - Białystok, których skrzyżowanie znajduje się na zachód od miejscowości gminnej - Nura, na północ od mostu na Bugu;
- przez teren gminy przebiegają linie przesyłowe najwyższych napięć: jednotorowa linia o napięciu 400kV relacji Miłosna-Narew;
- gmina należy do obszarów atrakcyjnych pod względem przyrodniczo - krajobrazowym, o czym świadczą rozległe obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody, wchodzące swym zasięgiem w granice gminy: Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu (PLB140001), Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 Ostoja Nadbużańska (PLH140011), Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu i Nurca, Nadbużański Park Krajobrazowy, korytarze ekologiczne Bugu i Nurca.

1.1.2. Synteza uwarunkowań wewnętrznych

Uwarunkowania społeczno - ekonomiczne:

- gmina charakteryzuje się ujemnym przyrostem naturalnym oraz saldem migracji;
- społeczeństwo gminy charakteryzuje się przewagą osób w wieku produkcyjnym (ponad 50%);
- większość ludności zatrudniona jest w rolnictwie;
- warunki mieszkaniowe w gminie ulegają poprawie, świadczy o tym wzrastająca liczba oraz powierzchnia izb w mieszkaniach;
- w zakresie infrastruktury społecznej (szkolnictwo, opieka zdrowotna, kultura, sport, opieka socjalna) gmina Nur jest wyposażona w stopniu wystarczającym dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców;
- większość gruntów gminy Nur znajduje się w posiadaniu osób fizycznych - ponad 90% powierzchni gminy;
- w sposobie użytkowania terenów dominujący udział przypada użytkom rolnym (prawie 75%);
- rolnictwo odbywa się głównie na glebach dobrej i średniej jakości, lokalnie na glebach zaliczanych do słabych i najsłabszych;
- wśród gospodarstw rolnych przeważają te o powierzchni powyżej 15 ha.

Uwarunkowania środowiska przyrodniczego:

- w gminie Nur występują liczne walory przyrodnicze, w tym urozmaicone ukształtowanie powierzchni terenu wykształcone poprzez różnorodne formy geomorfologiczne, wśród których dominuje skarpa i dolina Bugu, mniejsze doliny rzeczne, obszar wyżyczyzny;
- na terenie gminy przeważają grunty III i IV klasy bonitacyjnej;
- stan czystości wód powierzchniowych, głównie wód rzeki Bug i Nurzec można uznać za słaby;
- gmina wyróżnia się niskim poziomem lesistości (20%), głównym gatunkiem tworzącym zbiorowiska leśne jest sosna, brzoza i dąb, występują tu lasy wodochronne o szczególnych walorach przyrodniczych;
- stan powietrza atmosferycznego uznaje się za dobry, choć w sezonie zimowym (w wyniku wzmożonej tzw. niskiej emisji) podnoszą się wartości stężeń zanieczyszczeń, przy czym w sąsiedztwie tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu notowany jest wzrost zanieczyszczeń pochodzących ze środków transportu;
- uciążliwości związane z hałasem są odczuwalne wzdłuż dróg o wysokim natężeniu ruchu pojazdów: droga wojewódzka nr 694 i droga krajowa 63;
- zagrożenie powodziowe występuje wzdłuż doliny rzeki Bug oraz Nurzec;
- wzdłuż dolin rzek występują skarpy, których część zaliczona jest do terenów potencjalnie zagrożonych osuwaniem mas ziemnych;
- do form ochrony przyrody swoim zasięgiem nie wykraczających poza teren gminy zaliczyć należy pomniki przyrody w miejscowości Ołtarze-Gołacze.

Uwarunkowania środowiska kulturowego:

- sześć obiektów architektonicznych, w tym układ przestrzenny Nura, zostało wpisanych do rejestru zabytków;
- w gminnej ewidencji zabytków ujętych zostało 31 obiektów, pochodzących głównie z XIX i XX wieku, spośród których większość stanowią obiekty mieszkalne wiejskie oraz obiekty sakralne i cmentarze;
- na terenie gminy znajduje się 109 stanowisk archeologicznych, spośród których 4 zostały wpisane do rejestru zabytków;
- poza wyżej wymienionymi formami ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Nur, w dotychczas obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej w miejscowościach Nur i Zuzela.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacyjnego:

- zewnętrzny układ komunikacyjny gminy ostanowią droga krajowa nr 63 oraz droga wojewódzka nr 694, których skrzyżowanie znajduje się na północny zachód od miejscowości Nur;
- planowana jest inwestycja drogowa w postaci budowy obwodnicy Nura, która miałaby przebiegać na północ od miejscowości;
- dopełnienie podstawowego układu komunikacyjnego stanowi siedem dróg powiatowych o numerach 2608W, 2622W, 2623W, 2625W, 2626W, 2627W, 2628W zapewniających powiązania Nura z sąsiednimi gminami;
- uzupełniający, wewnętrzny układ komunikacyjny gminy ocenić można jako wystarczający, choć wymagający modernizacji.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów infrastruktury technicznej:

- poziom zwodociągowania gminy Nur wynosi 98%, pozbawione dostępu do systemów zaopatrujących w wodę są jedynie pojedyncze zagrody rolnicze wyposażone w indywidualne studnie;
- podstawę zaopatrzenia w wodę dla gminy Nur stanowią ujęcia wód podziemnych w Nurze, Zuzeli i Ołowskich. Posiadają one jedynie bezpośrednie strefy ochrony;
- gmina nie jest wyposażona w kanalizację sanitarną ani deszczową i nie przewiduje się budowy tych sieci;
- zasilanie gminy Nur w energię elektryczną odbywa się z Głównych Punktów Zasilających (GPZ), zlokalizowanych na terenie Czyżewa oraz Ciechanowca, za pomocą sieci elektroenergetycznych średniego (SN 15kV) i niskiego napięcia (nn);
- przez teren gminy przebiega linia NN 400kV relacji Miłosna Narew;
- w granicach opracowania występują obecnie 54 stacje transformatorowe średniego napięcia 15/0,4kV;
- zaopatrzenie mieszkańców gminy w ciepło odbywa się jedynie za pomocą indywidualnych systemów grzewczych, które opierają się na różnorodnych paliwach.

Uwarunkowania przestrzenne:

- położenie przy drodze krajowej nr 63 łączącej przejście graniczne z Białorusią w Sławatyczach z przejściem granicznym w Budziszkach (Obwód Kaliningradzki Rosji);
- położenie przy drodze wojewódzkiej nr 694 na trasie Warszawa - Puszcza Białowieńska (Białystok);
- zachowany historyczny układ przestrzenny wsi;
- wykształcony układ ośrodka gminnego o tradycjach historycznych;
- silny wpływ rzeźby terenu i uwarunkowań przyrodniczych, w tym form ochrony przyrody, na możliwość rozwoju terenów zainwestowanych w gminie.

1.1.3. Ocena uwarunkowań - analiza SWOT

Na podstawie powyższej syntezy uwarunkowań rozwoju gminy przeprowadzono analizę SWOT. Mocne i słabe strony opisują wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy. Szanse i zagrożenia odnoszą się natomiast do zewnętrznych okoliczności mogących działać na korzyść lub niekorzyść rozwoju gminy, a na które gmina nie ma wpływu.

Tabela 1 - Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
• duży potencjał przyrodniczy • dobry stan środowiska przyrodniczego • walory krajobrazowe doliny Bugu i Nurca • dobrze zachowany tradycyjny wiejski krajobraz • atrakcyjne zabytki na terenie gminy • wykształcony układ ośrodka gminnego o tradycjach historycznych • rosnąca średnia wielkość gospodarstw rolnych • dostępność podstawowych usług • przewaga gleb o dobrej przydatności dla rolnictwa	• ujemny przyrost naturalny i saldo migracji • niski odsetek ludności utrzymujących się z pozarolniczej działalności gospodarczej • niska lesistość gminy • brak kompleksowej gospodarki odpadami i ściekami • przebieg drogi wojewódzkiej przez centra miejscowości Zuzela i Nur • złe warunki do inwestowania na skarpie i w obszarze szczególnie zagrożonym powodzią

Szanse	Zagrożenia
• położenie na skrzyżowaniu droga krajowa nr 63 relacji (Obwód Kaliningradzki) Budziszki - Sławatycze (Białoruś) oraz droga wojewódzka nr 694 relacji Warszawa - Białystok • wzrost zainteresowania konsumentów agroturystyką, produktami regionalnymi oraz produktami rolnictwa ekologicznego • bliskość stolicy kraju - Warszawy • rządowe i unijne programy wspomagania rozwoju wsi	• pogorszenie stanu czystości wód rzeki Bug • rozwój atrakcyjnych rynków pracy w pobliskich miastach powodujący odpływ ludności • ograniczone środki budżetowe kierowane na pomoc dla rolnictwa • duża konkurencja na rynku produktów rolnych

Źródło: opracowanie własne

1.2. Cele polityki przestrzennej

W polskim systemie prawnym najistotniejszą podstawą do formułowania celów polityki przestrzennej gminy jest konstytucyjna zasada trwałego i zrównoważonego rozwoju, wskazana jako jedna z podstaw funkcjonowania państwa polskiego w art. 5 Konstytucji RP: *Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.*

Natomiast szczegółowa definicja zrównoważonego rozwoju zawarta została w art. 3 pkt. 50 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), jako: (...) *taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.*

Z drugiej strony, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawą kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego winien być ład przestrzenny.

Ład przestrzenny pełni rolę integrującą pomiędzy społecznymi, gospodarczymi i przyrodniczymi aspektami rozwoju gminy. Równowaga między trzema wymienionymi sferami osiągnięta jest poprzez racjonalne gospodarowanie terenami, eliminowanie konfliktów przestrzennych, wzrost efektywności funkcjonowania infrastruktury społecznej - technicznej oraz wzrost jakości warstwy materialnej¹.

Kierując się zasadami zrównoważonego rozwoju oraz wnioskami z analizy uwarunkowań rozwoju gminy wyznaczono następujące cele:

¹ Mierzejewska L., *Rozwój Zrównoważony Miasta. Aspekty poznawcze i praktyczne.*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2010, str. 119

Cele związane z kształtowaniem przestrzeni:

- zachowanie istniejących układów przestrzennych wsi;
- zachowanie charakteru istniejącej zabudowy;
- ograniczanie zjawiska nadmiernego rozpraszania zabudowy;
- ograniczenie presji na obszary o wartościach przyrodniczych oraz na terach zagrożonych powodzią oraz osuwaniem się mas ziemnych;
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego oraz obszarów wartościowych pod względem krajobrazowym.

Cele gospodarcze:

- stworzenie warunków do rozwoju pozarolniczych obszarów działalności gospodarczej (np. turystyka, usługi podstawowe, działalność wytwórcza);
- wzmocnienie roli Nura, jako centralnego ośrodka gospodarczego na terenie gminy;
- rozwój funkcji letniskowych, turystycznych i rekreacyjnych;
- rozwój rolnictwa w dwóch kierunkach: intensyfikacji i wzrostu produktywności oraz ekologizacji rolnictwa;
- ograniczenie kosztów rozwoju infrastruktury.

Cele społeczne:

- tworzenie warunków do wzrostu liczby mieszkańców gminy lub ograniczenia spadku ich liczby oraz poprawy struktury demograficznej;
- zapewnienie możliwości rozwoju mieszkalnictwa w pełni zaspokajającego istniejące i przewidywane w przyszłości potrzeby mieszkaniowe ludności (ilościowe i jakościowe), przy jednoczesnym ograniczaniu rozpraszania nowo powstałej zabudowy;
- podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez łatwiejszy dostęp do różnorodnych usług.

Cele związane ze środowiskiem przyrodniczym:

- ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych z zapewnieniem zachowania ciągłości przestrzennej systemu środowiska przyrodniczego;
- zapewnienie wysokiej jakości wody pitnej, powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego;
- zapewnienie zorganizowanego systemu odbioru odpadów.

Dla gminy Nur widoczne jest powiązanie celów ze wszystkich powyższych grup. I tak, na przykład, zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego poprzez, między innymi, ograniczenie zabudowy skarp i dolin rzecznych, wpłynie na wzmocnienie potencjału turystycznego gminy, co z kolei może spowodować powstanie nowych miejsc pracy powstrzymując ludność przed odpływem. Współzależność aspektów społecznych, gospodarczych i przyrodniczych, które koordynowane są poprzez osiągnięcie ładu przestrzennego sprawia, że brak dbałości o którykolwiek z tych aspektów zakłócić może rozwój gminy w pozostałych sferach.

W tym ujęciu rolą i najważniejszym celem Studium jest umożliwienie zrównoważonego rozwoju gminy Nur poprzez kształtowanie ładu przestrzennego.

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Diagnoza środowiska przyrodniczego, przeprowadzona w rozdziale 4 tomu *Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Nur*, wskazuje, iż teren gminy wyróżnia się licznymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które należy zachować i chronić. Gminę podzielić można pod tym względem na trzy strefy. Pierwsza z nich stanowi obszar bezpośrednio przylegający do rzeki Bug i Nurzec - doliny tych rzek. Są to tereny objęte różnorodnymi formami ochrony przyrody, które mają na celu zachowanie cennych elementów środowiska przyrodniczego. Można stwierdzić, iż obszary te posiadają niekorzystne warunki do rozwoju budownictwa. Dlatego też należy uznać, iż poza zadaniami ochronnymi możliwymi do rozwoju w ich obszarze są funkcje turystyczne i krajobrazowe. Drugą strefę można wyodrębnić jako bezpośrednio przylegającą do pierwszej. Obszar ten, mimo braku wyróżniających cech przyrodniczych, jest atrakcyjny przez wzgląd na występowanie elementów środowiska kulturowego oraz bliskie sąsiedztwo strefy pierwszej. Cechy środowiska przyrodniczego są o wiele bardziej sprzyjające budownictwu, równinne ukształtowanie terenu sprzyja rozwojowi rolnictwa. Jako trzecią strefę można wyodrębnić pozostałą część gminy. Między nią a strefą drugą nie występuje wyraźna granica. W obszarze tym, który stanowi teren wysoczyznowy, występują dogodne warunki przyrodnicze do rozwoju budownictwa, produkcji rolnej oraz działalności gospodarczej.

W celu zachowania wszystkich wartościowych elementów środowiska naturalnego, przyrody oraz krajobrazu kulturowego określono kierunki i zasady jego ochrony. Na terenie gminy nie występują uzdrowiska, w związku z czym nie ustanawia się zasad ochrony uzdrowisk. W pierwszej kolejności wskazano ogólne kierunki, odnoszące się do całego terenu gminy, by w dalszej kolejności wskazać kierunki szczegółowe, odnoszące się do poszczególnych elementów środowiska, terenów oraz form ochrony.

2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska naturalnego

Podstawą do określania kierunków ochrony środowiska przyrodniczego jest zasada zrównoważonego i trwałego rozwoju wskazująca na konieczność określania kierunków zagospodarowania pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu jego walorów. Nadrzędnym celem środowiskowym polityki przestrzennej gminy Nur jest zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zabezpieczenie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego,
- ochronę walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę ich jakości,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie korzystnych warunków aerosanitarnych,
- ograniczenie uciążliwości powodowanych w wyniku prowadzonej działalności.

2.2. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych jest realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.). Na terenie gminy występują następujące obszary podlegające ochronie na mocy tej ustawy:

2.2.1. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Nur występują dwa obszary Natura 2000:

- Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu (PLB140001)
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Nadbużańska (PLH140011)

Szczegółowo, zasady zagospodarowania na terenach Natura 2000 określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Dla obszarów Natura 2000 występujących w gminie Nur w trakcie opracowania są Plany Zaadań Ochronnych. Wynikające z nich ustalenia należy uwzględnić przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Powoduje to konieczność każdorazowego poddawania projektowanych przedsięwzięć i projektowanych dokumentów strategicznych procedurze oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi.²

Należy podkreślić, że projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uzgodnić z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska w zakresie ich ustaleń, które mogłyby znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000.

Na terenie gminy nie planuje się utworzenia nowych obszarów Natura 2000.

2.2.2. Park krajobrazowy

- Nadbużański Park Krajobrazowy.

² zasady postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko określone są w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

Szczegółowo zasady zagospodarowania na terenach Parków Krajobrazowych określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) oraz indywidualne zapisy dla każdego parku krajobrazowego zawarte w rozporządzeniach wojewody w sprawie parku krajobrazowego ustanawianych w drodze uchwały sejmiku województwa w uzgodnieniu z właściwą miejscowo radą gminy oraz właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w planach ochrony parku krajobrazowego sporządzanych przez dyrektora parku krajobrazowego i ustanawianych przez sejmik województwa w uzgodnieniu z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego zakazuje się:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.);
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.³

W obowiązującym Planie ochrony dla Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego określone są zasady udostępniania Parku do zainwestowania:

³ Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 marca 2005r. w sprawie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 136, poz. 4208)

- priorytetową zasadą kwalifikowania gruntów rolnych i leśnych do zmiany użytkowania (w szczególności zmiana przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, zalesienia, zmiana użytków zielonych na grunty orne) powinno być dążenie do zachowania w możliwie największym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej Parku;
- budynki i budowle związane z funkcjami wymagającymi zmiany przeznaczenia gruntów na nierolnicze i nieleśne należy lokalizować wyłącznie w granicach stref wyznaczonych dla tych funkcji w planie ochrony, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się inne funkcje zabudowy, jako funkcję uzupełniającą, pod warunkiem, że jej powierzchnia nie przekroczy 20% powierzchni strefy i jej realizacja nie naruży ustaleń planu ochrony oraz przepisów szczególnych. Dla zabudowy o funkcji uzupełniającej obowiązują ustalenia właściwe dla tej funkcji określone w planie ochrony;
- w terenach wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny produkcji rolnej dopuszcza się wyłącznie zabudowę związaną z gospodarką rolną, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi;
- w przypadku, gdy nie ma możliwości lokalizacji zabudowy w granicach terenów zwartej zabudowy zagrodowej, dopuszcza się budowę nowych zabudowań zagrodowych przez rolników posiadających gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej średniej powierzchni gospodarstwa rolnego w gminie na działkach mających bezpośredni dostęp do drogi publicznej w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- dopuszcza się budowę nowych obiektów budowlanych służących gospodarce rolnej w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych w obrębie istniejącej zabudowy zagrodowej;
- przy realizacji nowego zainwestowania należy dążyć do nierozpraszania obiektów, w pierwszej kolejności należy uzupełniać istniejące zagospodarowanie oraz lokalizować zabudowę wzdłuż istniejących dróg (...).⁴

Na terenie gminy nie planuje się utworzenia nowych parków krajobrazowych.

2.2.3. Obszar Chronionego Krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu i Nurca.

Szczegółowo zasady zagospodarowania w granicach obszarów chronionego krajobrazu określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu i Nurca (Dz. U. Woj. Maz. z 2005 r. Nr 91 poz. 2446).

W zakresie zagospodarowania przestrzennego na terenach położonych w granicach obszarów chronionego krajobrazu, ograniczenia dotyczą przede wszystkim:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

⁴ Rozporządzenie Nr 2 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 35, poz. 698)

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybickiej.

Na terenie gminy nie planuje się utworzenia nowych obszarów chronionego krajobrazu.

2.2.4. Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajdują się 3 pomniki przyrody obejmujące 4 obiekty.

Tabela 2 - Pomniki przyrody w gminie Nur

Nazwa gatunkowa	Bliższa lokalizacja	Liczba sztuk	Obwód [cm]	Wysokość [m]
Wiąz szypułkowy	Działka nr ewidencyjny 738, na skarpie rzeki Bug	2	230; 258	23; 21
Dąb szypułkowy	Działka nr ewidencyjny 736, na skarpie rzeki Bug	1	330	21
Dąb szypułkowy	Działka nr ewidencyjny 736, na skarpie rzeki Bug	1	356	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Nurze

Ochrona pomników przyrody polega przede wszystkim na zapewnieniu możliwości ich istnienia aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu, jeśli nie stanowią zagrożenia dla ludzi bądź mienia. Obecnie, pomniki przyrody ustanawiane są w drodze uchwały rady gminy.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego w stosunku do pomników przyrody, ograniczenia dotyczą przede wszystkim:

- niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

- uszkodzania i zanieczyszczania gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- umieszczania tablic reklamowych.

Obecnie gmina nie planuje utworzenia nowych pomników przyrody.

2.3. Zasady ochrony walorów krajobrazu kulturowego

Ochrona walorów krajobrazu kulturowego w Studium zapewniona jest poprzez racjonalne wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych dla zabudowy oraz ograniczenie dla wysokości i intensywności nowo powstającej zabudowy.

Ochrona krajobrazu kulturowego w gminie winna odbywać się przede wszystkim poprzez:

- ochronę terenu przed nadmiernym zainwestowaniem,
- ograniczenie form zabudowy oraz wysokości zabudowy,
- nawiązanie nowej zabudowy do układu urbanistycznego wsi,
- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania wsi,
- dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia tkanki historycznej i współczesnej,
- dążenie do zachowania i odtworzenia historycznego układu przestrzennego,
- niezabudowywanie terenów stanowiących strefę ekspozycji zespołów i obiektów zabytkowych,
- niezabudowywanie eksponowanych widokowo kulminacji terenu;
- ograniczenie do niezbędnego minimum zakresu prac ziemnych zmieniających naturalne ukształtowanie terenu;
- ochronę roślinności porastającej skarpy.

2.4. Zasady ochrony klimatu akustycznego

Podstawowymi źródłami hałasu w gminie są drogi. W związku z tym, zasadniczym zadaniem, mającym na celu poprawę klimatu akustycznego gminy, jest zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnych. Dlatego też przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań:

- ograniczenie hałasu u źródła poprzez:
 - przerzucanie ruchu tranzytowego na arterie położone z dala od zabudowy - budowa obwodnicy Nura,
 - eliminowanie ciężkiego transportu z centrum miejscowości,
 - optymalizowanie prędkości strumienia pojazdów,
 - poprawę stanu nawierzchni dróg,
 - rozbudowę ekologicznych form transportu - ścieżki rowerowe,
- eliminację uciążliwości hałasu wzdłuż arterii komunikacyjnej poprzez odpowiednie kształtowanie przestrzeni w terenach przyległych do dróg wojewódzkich i krajowych (ograniczanie możliwości rozwoju zabudowy w ich otoczeniu).

Uściślenie rozwiązań i parametrów elementów głównego układu sieci transportowych, w tym także szczegółowe warunki realizacji w zakresie ochrony środowiska, powinny być ustalone w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, należy podkreślić, że przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczając tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, należy każdorazowo wskazać, które z nich należą do poszczególnych rodzajów terenów zróżnicowanych ze względu na poziom hałasu. Jeżeli wyznaczony w planie teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów chronionych akustycznie uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu.⁵ Terenami chronionymi akustycznie są:

- tereny szpitali poza miastem
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży
- tereny domów opieki społecznej
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego
- tereny zabudowy zagrodowej
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
- tereny mieszkaniowo-usługowe.

2.5. Zasady ochrony powietrza

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;⁶
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Do głównych zadań mających na celu poprawę jakości powietrza należy:

- ograniczenie niskiej emisji powstającej w wyniku spalania węgla w piecach domowych i lokalnych kotłowniach;
- stosowanie odpowiednich rozwiązań w zakresie ogrzewania: jako priorytet należy stosować podłączenie do lokalnych sieci ciepłowniczych, a w przypadku braku takiej możliwości, stosować ogrzewanie elektryczne lub wykorzystywać paliwa sprzyjające środowisku;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego,
- obowiązek instalowania urządzeń ochronnych na emitorach w zakładach przemysłowych,
- prowadzenie monitoringu jakości powietrza.

⁵ Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r. poz. 1109).

⁶ Dopuszczalne wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu określone są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 września 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031).

2.6. Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości

Ochrona zasobów wodnych i ich jakości winna odbywać się poprzez:

- zachowanie i ochronę istniejącej sieci rzecznej oraz zbiorników wodnych i stawów,
- ograniczenie stosowania środków nawożenia w rolnictwie,
- ograniczenie emitorów zanieczyszczeń wód,
- racjonalne prace melioracyjne nieprowadzące do osuszania terenu,
- ochronę istniejących rowów melioracyjnych i terenów zdrenowanych,
- racjonalną gospodarkę wodno-ściekową, w tym budowę przydomowych oczyszczalni ścieków,
- racjonalną gospodarkę odpadami, w tym stworzenie warunków do segregacji,
- zwiększenie retencji wód poprzez zalesienia, zadrzewienia zlewni, tworzenie zbiorników retencyjnych, niezabudowywanie naturalnych terenów zalewowych nieprzekroczenie pojemności turystycznej cieków.

W granicach stref ochronnych ujęć wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Podstawowymi ograniczeniami w zakresie zagospodarowania przestrzennego stref ochronny bezpośredniej ujęć wód są:

- zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody;
- nakaz zagospodarowania terenu zielenią;
- nakaz grodzenia terenu ochrony bezpośredniej;
- nakaz odprowadzania wód opadowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.

W granicach gminy Nur wyznaczono strefy ochrony bezpośredniej podziemnych ujęć wody w miejscowościach Nur, Zuzela i Ołowskie. Obejmują one tereny ujęć wody oraz obszary wokół studzienek rewizyjnych i piezometrów. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w stosunku do tych terenów należy uwzględnić zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.).

2.7. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone zostały wzdłuż rzek Bug i Nurzec na podstawie danych z katastru wodnego przekazanych w grudniu 2012 r. przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie obejmują granice wód powodziowych o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 100 lat ($P=1\%$).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują liczne ograniczenia w zakresie zagospodarowywania terenu. Zgodnie z ustawą dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.), na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;

- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

Ponadto w celu ochrony wód na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się:

- lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody,
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Należy podkreślić, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wymaga uzgodnienia z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Na terenie gminy nie ma wyznaczonych - na podstawie art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) - **obszarów osuwania się mas ziemnych** (zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy). Występują natomiast obszary predysponowane do występowania ruchów masowych ziemi, które zostały wskazane w dokumentach Państwowego Instytutu Geologicznego w ramach Systemu Ochrony Przeciwsuwiskowej. Są to tereny położone na skarpie doliny Bugu i Nurca, gdzie możliwe jest osuwanie się mas ziemnych.

Wzdłuż dolin Bugu i Nurca - we wszystkich miejscowościach nadbużańskich, z wyjątkiem Myśliborów, oraz w Zaszkanie ustanawia się następujące zasady ochrony obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych:

- ze względu na występowanie złożonych (i możliwość wystąpienia skomplikowanych) warunków gruntowych na skarpie dolin Bugu i Nurca, przy realizacji obiektów budowlanych obowiązuje zachowanie przepisów Prawa budowlanego, dotyczących opracowania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych a także, jeśli wystąpi taka potrzeba, dokumentacji geologiczno-inżynierskiej;
- zakaz istotnego ingerowania w naturalne ukształtowanie zboczy skarp doliny Bugu i Nurca; zakaz ten nie dotyczy robót związanych z ochroną przeciwpowodziową i przeciwsuwiskową a także z budową dróg, urządzeń wodnych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- obowiązek stosowania rozwiązań technicznych zapewniających stabilność zboczy;
- obowiązek zachowania, pielęgnacji i uzupełniania roślinności ograniczającej erozję zboczy oraz utrzymującej ich stabilność;
- obowiązek wskazania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2.8. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W gminie nie występują obszary i tereny górnicze w związku z czym nie wyznacza się filarów ochronnych.

3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

3.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z art. 18 i 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.), w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić w szczególności ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. Ponadto, istnieje możliwość wyznaczenia stref ochrony konserwatorskiej obejmujących obszary objęte ograniczeniami, zakazami i nakazami mającymi na celu ochronę znajdujących się w ich granicach zabytków. Gmina Nur nie uchwaliła jeszcze programu opieki nad zabytkami, jednak w 2012 roku opracowana została gminna ewidencja zabytków.

Wszelkie działania podejmowane w obrębie obiektów zabytkowych lub w ich sąsiedztwie nadzorowane są przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Skuteczne zapobieganie dewastacji obiektów zabytkowych poprzez właściwe kształtowanie ich otoczenia zapewniające odpowiednią ekspozycję oraz niezagrażający tym obiektom i obszarom sposób użytkowania i zagospodarowania terenu, możliwe jest jednak jedynie za pośrednictwem zapisów w dokumentach planistycznych szczebla gminnego.

Realizacja celów polityki przestrzennej gminy Nur dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego przebiegać będzie w oparciu o następujące zasady generalne:

- zachowanie i konserwacja obiektów zabytkowych oraz ich otoczenia prowadzona w ścisłej współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- uwzględnienie wymogów konserwatorskich, jako podstawy do prowadzenia wszelkich przekształceń zabytkowej zabudowy i zagospodarowania terenu;
- zachowanie zabytkowych układów przestrzennych poszczególnych wsi;
- ochrona ekspozycji obiektów zabytkowych tworzących dominanty krajobrazowe;
- zakaz lokalizacji nowych obiektów, w tym naziemnych obiektów infrastruktury technicznej, przesłaniających, dezintegrujących lub dysharmonizujących historyczne sąsiedztwo;
- ustalenie sposobów użytkowania i zagospodarowania terenów, uwzględniające wymogi ochrony archeologicznej;
- objęciu ochroną dwóch cmentarzy wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków: Cmentarza cholerycznego z początku XIX wieku znajdującego się w miejscowości Nur oraz Cmentarza żydowskiego z drugiej połowy XIX wieku znajdującego się w okolicach Strękowa;
- ustalenie szczegółowych zasad ochrony zabytków i obiektów o wartościach kulturowych, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, głównie poprzez:

- określenie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;

- uwzględnienie zasad i kierunków opieki nad zabytkami przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu;
- uwzględnienie zasad ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

3.2. Obszary i obiekty zabytkowe

3.2.1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków

Przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.). W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich, tj. uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wszelkich prac budowlanych, działań i zamierzeń inwestycyjnych w zabytkach wpisanych do rejestru, w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.) - 1. *Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:*

- 1) *prorowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;*
- 2) *wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;*
- 3) *prorowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;*
- 4) *prorowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;*
- 5) *prorowadzenie badań archeologicznych;*
- 6) *przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;*
- 7) *trwale przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;*
- 8) *dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;*
- 9) *zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;*
- 10) *umieszczenie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów (...);*
- 11) *podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;*
- 12) *poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.*

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.) - 1. *Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.*

Na terenie gminy Nur znajduje się 6 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Zestawienie tych obiektów zamieszczono poniżej.

Tabela 3 - Zestawienie obiektów i obszarów z terenu gminy Nur wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Obiekt	Adres	Okres powstania	Numer rejestrowy
1.	Układ przestrzenny Nura	centralna część Nura	1434 r.	A-653 z dnia 04.07.1990r.
2.	Plebania w granicach strefy ochrony konserwatorskiej	07-322 Nur Małkińska 7	1929 r.	A-651 z dnia 13.06.1989r.
3.	Szkoła elementarna obecnie muzeum	07-321 Zuzela 24a	koniec XIX w.	A-650 z dnia 12.06.1990r.
4.	Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego w Zuzeli	Zuzela	1908 - 1913 r.	A-652 z dnia 28.12.1993r.
5.	Cmentarz z okresu I wojny światowej żołnierzy niemieckich	Kramkowo Lipskie, przy drodze gminnej nr 260525 W	1915 r.	A-649 z dnia 24.03.1992r.
6.	Kaplica cmentarna i nagrobki na cmentarzu rzymsko-katolickim	Zuzela	II poł. XIX w.	A-648 z dnia 15.10.1987r.

Źródło: opracowanie własne

3.2.2. Obszary i obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków

W gminnych ewidencjach zabytków, prowadzonych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), ujęte są zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez władze gminy w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Do gminnej ewidencji zabytków wpisywane są budynki i inne budowle przede wszystkim ze względu na wiek powstania, ich wartość historyczną lub interesujący architektonicznie detal. W obiektach objętych tą formą ochrony konserwatorskiej można prowadzić remonty, można je rozbudować i przebudować.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.) - 3. *W stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w gminnej ewidencji zabytków, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.*

W gminnej ewidencji zabytków gminy Nur znajduje się 31 obiektów, w tym obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Tabela 4 - Zestawienie obiektów i obszarów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków gminy Nur

Lp.	Obiekt	Adres	Czas powstania	Numer rejestrowy
1.	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki w Nurze (wraz z nagrobkami wpisanymi do rejestru zabytków ruchomych pod numerem A-339 z dnia 15.10.1987r.)	dz. ewid. 1166, Nur	I poł. XX w.	GEZ
2.	Kaplica cmentarna na cmentarzu rzymskokatolickim	dz. ewid. 256, Zuzela	1913 r.	A-648 z dnia 15.10.1987r.

3.	Zabytkowe nagrobki na cmentarzu rzymsko-katolickim	dz. ewid. 256, Zuzela	II poł. XIX w.	A-648 z dnia 15.10.1987r.
4.	Cmentarz z okresu I wojny światowej żołnierzy niemieckich w Kramkowie Lipskim	Kramkowo Lipskie, przy drodze gminnej nr 260525 W	1915 r.	A-649 z dnia 24.03.1992r.
5.	Muzeum Lat Dziecięcych Prymasa Tysiąclecia Kard. Wyszyńskiego, dawniej budynek szkoły	Zuzela 24B	koniec XIX w.	A-650 z dnia 21.06.1990r.
6.	Plebania w Nurze	ul. Małkińska 7, Nur	1929 r.	A-651 z dnia 13.06.1989r.
7.	Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego	dz. ewid. 332/2, Zuzela	1908 - 1913 r.	A-652 z dnia 28.12.1993r.
8.	Układ przestrzenny Nura	centralna część Nura przy drodze wojewódzkiej nr 694	1434 r.	A-653 z dnia 04.07.1990r.
9.	Kaplica słupowa	dz. ewid. 121, Kossaki	około 1920 r.	GEZ
10.	Chałupa drewniana w Kramkowie Lipskim	Kramkowo Lipskie 14	1932 r.	GEZ
11.	Dom drewniany w Murawskich Nadbużnych	Murawskie Nadbużne 45	około 1920 r.	GEZ
12.	Kapliczka z oknami w Murawskich Nadbużnych	dz. ewid. 186, plac przy remizie OSP, Murawskie Nadbużne	lata 30-te XX wieku	GEZ
13.	Organistówka w zespole kościelnym	ul. Plac Kościelny 7, Nur	1923 r.	GEZ
14.	Obora ze stajnią w zespole kościelnym	ul. Małkińska 7, Nur	po 1920 r.	GEZ
15.	Spichlerz w zespole kościelnym	ul. Małkińska 7, Nur	po 1920 r.	GEZ
16.	Kurnik w zespole kościelnym	ul. Małkińska 7, Nur	po 1920 r.	GEZ
17.	Kaplica cmentarna na cmentarzu parafialnym w Nurze	dz. ewid. 1166, Nur	około 1920 r.	GEZ
18.	Brama cmentarna na cmentarzu parafialnym w Nurze	dz. ewid. 1166, Nur	około 1870 r.	GEZ
19.	Młyn motorowy/elektryczny	ul. Rynek 6, Nur	1946 r.	GEZ
20.	Młyn motorowy	ul. Małkińska 16, Nur	1946 r.	GEZ
21.	Budynek drewniany	ul. Brokowska 3, Nur	przed 1939 r.	GEZ
22.	Budynek drewniany	ul. Rynek 3, Nur	lata 20-te XX w.	GEZ
23.	Dom drewniany	ul. Rynek 4, Nur	okr. międzywojenny	GEZ
24.	Budynek drewniany	ul. Rynek 14, Nur	okr. międzywojenny	GEZ
25.	Budynek drewniany	ul. Rynek 15, Nur	okr. międzywojenny	GEZ
26.	Obora drewniana w miejscowości Obryte	Obryte 2	koniec XIX w.	GEZ
27.	Dom drewniany nr 34 w miejscowości Ołtarze-Gołacze	Ołtarze - Gołacze 34	okr. międzywojenny	GEZ
28.	Młyn wodny zespół	Ołtarze - Gołacze 65	1932 r.	GEZ
29.	Chałupa drewniana w Zaszku	Zaszków 60	1915 r.	GEZ

30.	Cmentarz parafialny rzymskokatolicki w Zuzeli	dz. ewid. 256, Zuzela	II poł. XIX w.	GEZ
31.	Dom zakonny, dawniej dom mieszkalny	Zuzela 24B	pocz. XX w.	GEZ

*Źródło: opracowanie własne
GEZ - gminna ewidencja zabytków*

Ponadto po aktualizacji gminnej ewidencji zabytków do objęcia ochroną postuluje się: Cmentarz choleryczny z początku XIX wieku oraz Cmentarz żydowski z drugiej połowy XIX wieku.

3.3. Stanowiska archeologiczne

Stanowiska archeologiczne są miejscami będącymi śladem pobytu człowieka. Zgodnie z zapisami art. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.), zabytki archeologiczne obejmujące pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany i relikty działalności gospodarczej, religijnej bądź artystycznej; podlegają ochronie i opiece bez względu na stan zachowania.

W stosunku do zabytków archeologicznych, w przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowisk archeologicznych znajdujących się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi, na które należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego w sprawie zagospodarowania terenu. W sąsiedztwie stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków istnieje obowiązek uzgadniania i opiniowania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich prac inżynierskich i budowlanych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, wiążących się z pracami ziemnymi. Uzgodnienie i opiniowanie ma na celu ustalenie zakresu badań archeologicznych, wyprzedzających inwestycję.

3.3.1. Stanowiska archeologiczne w rejestrze zabytków

W rejestrze zabytków znajdują się 4 stanowiska archeologiczne:

Tabela 5 - Wykaz stanowisk archeologicznych wypisanych do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Typ obiektu	Okres powstania	Numer rejestrowy	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze AZP	Nr stan. w miejscowości
1.	Łęg Nurski	osada	I-II w. n. e.	A-192 z dnia 30.11.1970r.	47-78	1	1
2.	Nur Kolonia	ślady osady	I w. p. n. e. - II w. n. e.	A-377 z dnia 30.11.1970r.	47-79	26	2
3.	Ołtarze Gołaczce	ślady osady	IV w.	A-458 z dnia 30.11.1970r.	47-78	6	3
4.	Strękowo Nieczykowskie	osada wczesnośredniowieczna	X-XI w.	A-194 z dnia 30.11.1970r.	47-78	18	3

Źródło: opracowanie własne

W stosunku do wyżej wymienionych stanowisk archeologicznych, wpisanych do rejestru zabytków, obowiązuje zakaz prowadzenia prac ziemnych, oraz konieczność objęcia ochroną otoczenia stanowiska zawierającego wartości widokowo-krajobrazowe. W przypadku planowania robót i czynności na terenie stanowiska archeologicznego należy wystąpić o szczególne wytyczne do wojewódzkiego konserwatora zabytków.

3.3.2. Stanowiska archeologiczne wpisane do gminnej ewidencji zabytków

W gminnej ewidencji zabytków, która uzyskała akceptację wojewódzkiego konserwatora zabytków na jesieni 2012 roku i jest najbardziej aktualnym na dzień sporządzania niniejszego Studium opracowaniem dotyczącym ochrony zabytków, znajduje się 109 stanowisk archeologicznych, w tym stanowiska znajdujące się w rejestrze zabytków:

Tabela 6 - Wykaz stanowisk archeologicznych w gminie Nur

Lp.	Miejscowość	Rodzaj obiektu	Datowanie	Obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Nr stan. w miejscowości	Numer rejestrowy
1.	Godlewo - Mierniki	ślady osadnictwa	starożytność	46-78	24	1	GEZ
2.	Godlewo - Milewek	ślady osadnictwa	późne średniowiecze	46-79	54	1	GEZ
3.	Godlewo - Warsze	ślady osadnictwa	starożytność	46-78	14	6	GEZ
4.	Godlewo - Warsze	ślady osadnictwa	starożytność	46-78	13	5	GEZ
5.	Godlewo - Warsze	ślady osadnictwa	młody okres przedrzymski - okres rzymski	46-78	12	4	GEZ
6.	Godlewo - Warsze	ślady osadnictwa	epoka brązu - epoka żelaza	46-78	11	3	GEZ
7.	Godlewo - Warsze	ślady osadnictwa	epoka brązu - epoka żelaza	46-78	10	2	GEZ
8.	Godlewo - Warsze	ślady osadnictwa	epoka kamienia	46-78	8	1	GEZ
9.	Godlewo - Wielkie	ślady osadnictwa - k. łużycka	E.B.	46-78	7	2	GEZ
10.	Godlewo - Wielkie	ślady osadnictwa - k. łużycka	E.B.	46-78	9	3	GEZ
11.	Godlewo - Wielkie	ślady osadnictwa	wczesna epoka żelaza	46-78	6	1	GEZ
12.	Kałęczyn	ślady osadnictwa	wczesna epoka żelaza	46-78	15	1	GEZ
13.	Kałęczyn	osada, kultura łużycka	V okr. EB-OH C	47-78	30	1	GEZ
14.	Kałęczyn	ślady osadnictwa, k. łużycka	E.B.	46-78	16	2	GEZ
15.	Kamianka Nadbużna	osada, kultura łużycka	epoka brązu	48-79	4	4	GEZ
16.	Kamianka Nadbużna	ślady osadnictwa	neolit	48-79	1	1	GEZ
17.	Kamianka Nadbużna	ślady osadnictwa	neolit	48-79	2	2	GEZ
18.	Kamianka Nadbużna	ślady osadnictwa	neolit	48-79	3	3	GEZ
19.	Kamianka Nadbużna	osada, kultura łużycka	k. przew., wielb.	48-79	5	5	GEZ

PROJEKT STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY NUR
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY NUR

20.	Kossaki	osada, kultura łużycka	epoka brązu	48-79	9	4	GEZ
21.	Kossaki	ślady osadnictwa, k. łużycka	kultura łużycka	48-79	8	3	GEZ
22.	Kossaki	ślady osadnictwa	VXVI - XVIII w.	48-79	25	5	GEZ
23.	Kossaki	ślady osadnictwa wiejskiego	epoka brązu - wczesna epoka żelaza	48-79	7	2	GEZ
24.	Kossaki	ślady osadnictwa	nieokreślone	48-79	6	1	GEZ
25.	Kramkowo Lipskie	ślady osadnictwa	epoka kamienia - epoka żelaza	48-79	49	3	GEZ
26.	Kramkowo Lipskie	ślady osadnictwa	neolit	48-79	50	4	GEZ
27.	Kramkowo Lipskie	ślady osadnictwa wiejskiego	k. XV - XVI, XVII w.	48-79	26	2	GEZ
28.	Kramkowo Lipskie	ślady osadnictwa	nowożytność	47-79	35	1	GEZ
29.	Łęg Nurski	osada z okresu wpływów rzymskich w Łęgu Nurskim	I - II w. n.e.	47-79	1	1	A-192 /30.11.1970r.
30.	Murawskie Nadbużne	ślady osadnictwa	epoka kamienia	48-79	48	3	GEZ
31.	Murawskie Nadbużne	ślady osadnictwa wiejskiego	XIV - XVII w.	48-79	27	2	GEZ
32.	Myślibory	ślady osadnictwa wiejskiego	XIV - XVII w.	48-79	28	2	GEZ
33.	Myślibory	ślady osadnictwa, k. łużycka	epoka brązu	48-79	35	4	GEZ
34.	Myślibory	ślady osadnictwa	epoka brązu (?)	48-79	34	3	GEZ
35.	Myślibory	piecowisko garncarskie	pś./now.	48-79	11	1	GEZ
36.	Nur	ślad osadnictwa	nowożytność	47-79	31	3	GEZ
37.	Nur	ślady osadnictwa	starożytność	47-78	19	4	GEZ
38.	Nur	ślad osadnictwa	mezolit	47-78	20	5	GEZ
39.	Nur	kurhan, kopiec, strażnica (?)	nieokreślone	47-78	21	6	GEZ
40.	Nur	cmentarzysko, k. wielb.	mł. okr. rzymski	48-79	13	1	GEZ
41.	Nur	cmentarz, k. wielb.	mł. okr. rzymski	48-79	16	4	GEZ
42.	Nur	ślad osadnictwa	późne średniowiecze	47-79	10	1	GEZ
43.	Nur	ślad osadnictwa	nowożytność	47-79	33	5	GEZ
44.	Nur	ślad osadnictwa	nowożytność	47-79	32	4	GEZ
45.	Nur Kolonia Wschodnia	ślady osady z okresu wpływów rzymskich we wsi Nur Kolonia	I w. p.n.e. - II w. n.e.	47-79	26	2	A-377 /30.11.1970r.

PROJEKT STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY NUR
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY NUR

46.	Nur Kolonia Wschodnia	ślady osadnictwa, k. janisławicka	mezolit	48-79	12	1	GEZ
47.	Nur Kolonia Wschodnia	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	47-79	34	6	GEZ
48.	Nur Kolonia Wschodnia	śląd osadnictwa	paleolit	48-79	14	1A	GEZ
49.	Nur Kolonia Wschodnia	ślady osadnictwa	MOPR - okres rzymski	48-79	15	1B	GEZ
50.	Obryte	obozowisko	neolit (?)	48-79	36	4	GEZ
51.	Obryte	śląd osadnictwa	mezolit - neolit	48-79	37	5	GEZ
52.	Obryte	ślady osadnictwa	późne średniowiecze	48-79	22	2	GEZ
53.	Obryte	obozowisko, k. trzciniecka	wczesna epoka brązu	48-79	44	6	GEZ
54.	Obryte	śląd osadnictwa, k. świderska	paleolit sch.	48-79	19	1	GEZ
55.	Ołowskie	śląd osadnictwa	XVI - XVII w.	48-79	30	2	GEZ
56.	Ołowskie	śląd osadnictwa	nieokreślone	48-79	20	1	GEZ
57.	Ołtarze - Gołacze	stanowisko archeologiczne - nieokreślone	nieokreślone	47-78	4	?	GEZ
58.	Ołtarze - Gołacze	ślady osady średniowiecznej we wsi Ołtarze - Gołacze	IV w.	47-78	6	3	A-458 /30.11.1970r.
59.	Strękowo	stanowisko archeologiczne - nieokreślone	nieokreślone	47-78	10	?	GEZ
60.	Strękowo	osada wczesnośredniowieczna we wsi Strękowo Nieczykowskie	X - XI w.	47-78	18	3	A-194 /30.11.1970r.
61.	Strękowo	śląd osadnictwa	okr. wpł. rzymskich - wczesne średniowiecze	47-78	17	2	GEZ
62.	Strękowo Nieczykowskie	ślady osadnictwa	ep. brązu - wcz. ep. żelaza	47-78	22	1	GEZ
63.	Ślepowrony	śląd osadnictwa, k. łużycka	EB-WEZ	48-79	23	2	GEZ
64.	Ślepowrony	śląd osadnictwa	epoka brązu	48-79	40	8	GEZ
65.	Ślepowrony	śląd osadnictwa	XV/XVI - XVII w.	48-79	31	3	GEZ
66.	Ślepowrony	śląd osadnictwa	mezolit	48-79	38	6	GEZ
67.	Ślepowrony	ślady osadnictwa wiejskiego	XVI-XVII w.	48-79	32	4	GEZ
68.	Ślepowrony	ślady osadnictwa, k. łużycka	EB-WEŻ	48-79	21	1	GEZ
69.	Ślepowrony	ślady osadnictwa	epoka kamienia - epoka żelaza	48-79	43	11	GEZ

70.	Ślepowrony	ślad osadnic- stwa	starożytność - wczesne średnio- wiecze	48-79	45	12	GEZ
71.	Ślepowrony	ślady osadnic- stwa	wcz. ep. żelaza wcz. średnio- wiecze	48-79	41	9	GEZ
72.	Ślepowrony	ślady osadnic- stwa	epoka brązu	48-79	39	7	GEZ
73.	Ślepowrony	ślady osadnic- stwa wiejskiego	XVI-XVII w.	48-79	33	5	GEZ
74.	Ślepowrony	osada	XI - XIII w.	48-79	42	10	GEZ
75.	Zakrzewo Ślomy	ślady osadnic- stwa	starożytność	47-78	23	4	GEZ
76.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	późne średnio- wiecze	48-80	19	6	GEZ
77.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	neolit	48-79	46	13	GEZ
78.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	epoka kamienia - epoka żelaza	48-79	47	14	GEZ
79.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	nowożytność	48-80	14	1	GEZ
80.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	późne średnio- wiecze	48-80	16	3	GEZ
81.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	epoka brązu	48-80	18	5	GEZ
82.	Zaszków	osada	późne średnio- wiecze	48-80	20	7	GEZ
83.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	późne średnio- wiecze	48-80	21	8	GEZ
84.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	późne średnio- wiecze	48-80	22	9	GEZ
85.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	późne średnio- wiecze	48-80	23	10	GEZ
86.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	późne średnio- wiecze	48-80	15	2	GEZ
87.	Zaszków	ślad osadnic- stwa	epoka brązu	48-80	17	4	GEZ
88.	Zuzela	ślad osadnic- stwa	epoka kamienia - epoka żelaza	47-78	29	9	GEZ
89.	Zuzela	ślad osadnic- stwa	mezolit	47-78	25	5	GEZ
90.	Zuzela	ślad osadnic- stwa	epoka kamienia - epoka żelaza	47-78	26	6	GEZ
91.	Zuzela	ślad osadnic- stwa	epoka brązu - wcz. epoka że- laza	47-78	27	7	GEZ
92.	Zuzela	ślad osadnic- stwa	starożytność	47-78	28	8	GEZ
93.	Zuzela	ślady osadnic- stwa	starożytność	47-78	24	4	GEZ
94.	Zuzela	ślad osadnic- stwa, k. łużycka, k. trzciniecka	EB	47-78	16	3	GEZ
95.	Zakrzewo Ślomy	ślady osadnic- stwa	XVI - XVII w.	46-78	37	2	GEZ
96.	Zuzela	binduga	okres nowożyt- ny	47-78	15	2	GEZ

97.	Zuzela	cmentarzysko ciałopalne	nieokreślone	46-78	23	1	GEZ
98.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	epoka brązu	47-79	30	10	GEZ
99.	Żebry La- skowiec	stanowisko ar- cheologiczne	brak danych	47-79	4	1	GEZ
100.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	wczesne śre- dniowiecze	47-79	5	2	GEZ
101.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	wczesne śre- dniowiecze	47-79	6	3	GEZ
102.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	wczesne śre- dniowiecze	47-79	7	4	GEZ
103.	Żebry La- skowiec	stanowisko ar- cheologiczne	brak danych	47-79	9	5	GEZ
104.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	średniowiecze	47-79	22	6	GEZ
105.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	XVI wiek	47-79	27	7	GEZ
106.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	średniowiecze	47-79	28	8	GEZ
107.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	średniowiecze	47-79	29	9	GEZ
108.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	nowożytność	47-79	36	11	GEZ
109.	Żebry La- skowiec	śląd osadnic- twa	XVI wiek	47-79	37	12	GEZ

*Źródło: opracowanie własne
GEZ - gminna ewidencja zabytków*

3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej

Strefy ochrony konserwatorskiej są to obszary wskazywane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla których obowiązują zapisane w ustaleniach dokumentów planistycznych ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków. W gminie Nur obowiązywały dotychczas następujące strefy:

- układ urbanistyczny miasta Nur wpisany do rejestru zabytków:
 - strefa ochrony konserwatorskiej układu przestrzennego i zachowanych nawarstwień kulturowych w miejscowości Nur (B);
 - strefa ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego w miejscowości Nur (K);
- strefa ochrony konserwatorskiej plebanii w Nurze wpisana do rejestru zabytków;
- strefa ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych i stref obejmujących zgrupowania takich stanowisk;
- strefa szczególnego nadzoru konserwatorskiego w miejscowości Zuzela.

W ramach wyżej wymienionych stref ustala się:

- w strefie ochrony konserwatorskiej B - zachowanych elementów zabytkowych oraz układu przestrzennego w Nurze - ochronę w zakresie rozplanowania, historycznego przebiegu dróg dojazdowych, skali i brył zabudowy dla terenu miasta historycznego Nura pochodzącego z 1 połowy XV w. - w granicach ulic: Podsadnej z kościołem, Kościelnej oraz skarpy rzeki Bug,
- w strefie ochrony konserwatorskiej K w Nurze - ochronę krajobrazu obejmującego obszar skarpy nadrzecznej wraz z terenem cmentarza parafialnego oraz elementami kra-

jobrazu naturalnego (rzeźba terenu, skupiny zieleni) w granicach - od rzeki Bug drogą krajową - ul. Brokowską poprzez strefę B, dalej ul. Drohicką na wschód i do rzeki Bug;

- w strefie ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych i stref obejmujących zgrupowania takich stanowisk, strefy ochrony konserwatorskiej plebanii w Nurze oraz w strefie szczególnego nadzoru konserwatorskiego w miejscowości Zuzela - obowiązek uzyskania do projektu każdej inwestycji kubaturowej opinii właściwego konserwatora zabytków, która jest wiążąca w zakresie szczegółowych warunków zagospodarowania i zabudowy, odnoszących się do projektowanej inwestycji.

W niniejszym Studium zachowuje się wyżej wymienione strefy konserwatorskie wyznaczone na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3.5. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne

Na terenie gminy nie występują pomniki zagłady, w związku z czym nie wyznacza się ich stref ochronnych.

4. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Nur

4.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Podstawą określenia kierunków zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy stały się wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego, dotychczasowej polityki przestrzennej gminy (dotychczas obowiązującego studium i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę), a także wniesionych wniosków o zmianę przeznaczenia terenów.

Strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy charakteryzuje podział na trzy główne strefy:

- **strefę dolin rzek Bugu i Nurca** - położoną w południowo-zachodniej i południowo-wschodniej części gminy. Strefa ta obejmuje wyjątkowo cenne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym tereny, objęte różnymi formami ochrony przyrody. Występuje tu zagrożenie powodziowe a także zagrożenie uruchomienia się procesów osuwiskowych. Strefa ta jest zasadniczo wyłączona z możliwości zabudowy. Wyjątek stanowią tereny już zabudowane oraz tereny dopuszczone w obowiązującym planie do zabudowy i zainwestowania.
- **strefę zabudowy wiejskiej wzdłuż skarpy Bugu i Nurca** - obejmującą ciąg kilkunastu wsi zlokalizowanych wzdłuż dolin rzek Bug i Nurzec, gdzie na malowniczej skarpie rozmieszczone są wsie o najcenniejszych walorach historycznych, w tym dawne miasto Nur. Tereny te objęte są w przeważającej części formami ochrony przyrody. Występują tu też zagrożenia związane w powodzią oraz osuwaniem mas ziemnych. Jest to z jednej strony strefa najbardziej atrakcyjna dla rozwoju turystyki i rekreacji, a z drugiej strefa wyjątkowo wrażliwa ze względu na istniejące walory kulturowe, krajobrazowe i przyrodnicze.
- **strefę rolniczą** - obejmującą zdecydowaną większość gminy, gdzie na obszarach o funkcji rolniczej występują wsie o różnorodnym układzie (ulicowym, wielodrożnicowym) oraz rozproszone zagrody. Przebiegają tu drogi o znaczeniu ponadlokalnym: krajowa nr 63 oraz wojewódzka nr 694. Obiekty zabytkowe występują w mniejszym zagęszczeniu niż w rejonie skarpy Bugu i Nurca. Teren ten charakteryzuje się niską lesistością. Jest to strefa o predyspozycjach dla rozwoju gospodarki rolnej i leśnej oraz w mniejszym zakresie zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej i na cele usługowo-produkcyjne.

W strefie dolin rzek Bugu i Nurca zakłada się przede wszystkim ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami dla występujących na tym obszarze form ochrony przyrody. **W strefie dolin rzek Bugu i Nurca dąży się w Studium między innymi do:**

- spełniania wymogów i przestrzegania ograniczeń ustanowionych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody (Obszary Natura 2000, Nadbużański Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu i Nurca);
- ochrony dolin przed zabudową i zainwestowaniem;
- udostępnienia dla ruchu turystycznego walorów przyrodniczych gminy;
- ochrony terenów szczególnego zagrożenia powodzią przed zabudową i zalesieniem, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią lub zwiększać zagrożenie powodziowe;
- zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

- zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub robót dotyczących urządzeń wodnych;
- ochrony roślinności porastającej skarpy;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub robót dotyczących urządzeń wodnych.

Najintensywniejszy rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy zakłada się w strefie **zabudowy wiejskiej wzdłuż skarpy Bugu i Nurca**. Będzie to głównie rozwój funkcji mieszkaniowej i letniskowej. **W strefie zabudowy wiejskiej wzdłuż skarpy Bugu i Nurca dąży się w Studium między innymi do:**

- wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i letniskową w celu umożliwienia rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych gminy;
- udostępnienia dla ruchu turystycznego walorów przyrodniczych i kulturowych gminy;
- umożliwienia rozwoju działalności usługowej oraz nieuciążliwej produkcji i wytwórczości;
- ochrony skarpy Bugu i Nurca przed nadmiernym zainwestowaniem oraz prowadzeniem robót budowlanych mogących uruchomić ruchy masowe ziemi;
- ochrony terenów szczególnego zagrożenia powodzią przed zabudową;
- spełniania wymogów i przestrzegania ograniczeń dla obszarów objętych formami ochrony przyrody;
- zachowania widoków na doliny Bugu i Nurca z drogi powiatowej poprzez odpowiednie kształtowanie zasięgu i gabarytów zabudowy;
- ochrony przed zabudową dolinek cieków spływających do Bugu i Nurca;
- ograniczenia do niezbędnego minimum zakresu prac ziemnych zmieniających naturalne ukształtowanie terenu;
- zachowania historycznych układów wsi, w tym zapobiegania zlewaniu się jednostek osadniczych w jeden ciąg;
- zachowania charakteru zabudowy wsi, z możliwością adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej na nowe funkcje oraz ustalenie odpowiednich parametrów dla nowej zabudowy;
- ożywienia gospodarczego ośrodka gminnego - Nura.

W ramach **strefy rolniczej** nastąpi niewielki wzrost powierzchni obszarów przeznaczonych do zabudowy. **W strefie rolniczej dąży się w Studium między innymi do:**

- wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę siedliskową, mieszkaniową oraz dla funkcji usługowych i produkcyjno-usługowych w celu umożliwienia rozwoju gospodarczego gminy;
- zachowania historycznych układów wsi, w tym zapobiegania nadmiernemu rozpraszaniu zabudowy;
- zachowania charakteru zabudowy wsi, z możliwością adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej na nowe funkcje oraz ustalenie odpowiednich parametrów dla nowej zabudowy;
- ochrony gruntów rolnych przed zabudową, w tym w szczególności gleb organicznych oraz gleb o wysokich klasach bonitacyjnych (III);
- zwiększenia lesistości gminy poprzez wyznaczanie na gruntach ornych klas V i VI terenów z możliwością zalesienia oraz nie przeznaczaniu nowych terenów pod zabudowę na terenach leśnych;

- modernizacji układu komunikacyjnego w celu poprawy stanu nawierzchni dróg gminnych, zwłaszcza dróg o nawierzchni nieutwardzonej.

W kierunkach zmian zagospodarowania przestrzennego gminy wyróżnić można **dwie zasadnicze grupy terenów**, które poprzez silnie zróżnicowane uwarunkowania środowiskowe, przestrzenne i gospodarcze cechują się odmiennymi instrumentami polityki przestrzennej i kierunkami zagospodarowania. Są to:

- **obszary zainwestowane i dopuszczone do zainwestowania,**
- **obszary otwarte.**

W pierwszej grupie obszarów przewiduje się dalszy rozwój terenów zabudowanych i zainwestowanych lub też dopuszczenie inwestycji na nowych, dotychczas niezabudowanych terenach. Są to głównie tereny poszczególnych wsi, w tym w pierwszej kolejności obszary zwartej zabudowy wsi, oraz obszary sąsiadujące z nimi, zwłaszcza wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Obszary zainwestowane i dopuszczone do zainwestowania obejmują tereny przeznaczone zwłaszcza dla zabudowy: zagrodowej, zagrodowo-usługowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, rekreacji indywidualnej, usług, produkcji i usług oraz różnego typu zieleni urządzonej, infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny otwarte to obszary naturalne, dotychczas niezabudowane i niezainwestowane. Służą one przede wszystkim gospodarce rolnej, leśnej i wodnej, a także zachowaniu lokalnych i ponadlokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Terenami otwartym w gminie Nur są istniejące tereny rolne, leśne i wód powierzchniowych oraz tereny rolne z możliwością wprowadzenia zalesień.

4.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz przeznaczenia terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

Ustalenia dotyczące kierunków i wskaźników zagospodarowania i przeznaczenia terenów stanowią wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4.2.1. Przeznaczenie terenów

Realizując kierunki zagospodarowania przestrzennego, wyznaczone w niniejszym Studium, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy także uwzględniać istniejące użytkowanie i zagospodarowanie terenów, ustalenia obowiązującego planu miejscowego, wydane decyzje o pozwoleniu na budowę, a ponadto szczegółowe uwarunkowania środowiska przyrodniczego (ukształtowanie terenu, wody powierzchniowe, zieleń, ustalenia wynikające z planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, wyniki inwentaryzacji i ekspertyz przyrodniczych itp.) i kulturowego. Dlatego na etapie opracowania nowego planu miejscowego, dopuszcza się korekty granic poszczególnych terenów przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania. Ponadto w planie miejscowym zawsze możliwe jest zmniejszenie powierzchni terenów wyznaczonych do zabudowy i zainwestowania oraz pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu rolnym lub leśnym.

Określone w Studium przeznaczenie, przypisane poszczególnym terenom, rozumieć należy, jako podstawowe (wiodące). Zatem w ramach każdej ustalonej funkcji na danym obszarze dopuszcza się wydzielenie, zgodnie z przepisami odrębnymi, terenów dla lokalizacji obiektów

i urządzeń infrastruktury technicznej, gospodarki odpadami, dróg oraz zieleni, a także innych inwestycji celu publicznego. Dopuszcza się także, ze względu na sytuację społeczno-ekonomiczną w gminie, wydzielanie terenów pod usługi lub nieuciążliwą produkcję w ramach terenów o innej funkcji wiodącej o ile nie spowoduje to powstania uciążliwości dla terenów sąsiednich, zwłaszcza podlegających ochronie (np. akustycznej, konserwatorskiej lub związanej z wyznaczonymi formami ochrony przyrody).

Ustala się, iż zespoły zabudowy powinny tworzyć zwartą, pod względem wizualnym, przestrzeń zurbanizowaną. Ponadto, nową zabudowę należy lokalizować w odległości minimum 12 m od granicy lasu, a także odsunąć ją (wraz z ogrodzeniami) od rzek, cieków i zbiorników wodnych, ze względu na konieczność zapewnienia dostępu do wód oraz zachowania systemu ciągów ekologicznych w dolinach. Przy lokalizowaniu nowej zabudowy obowiązuje zachowanie odległości 7 m od linii brzegowej cieków oraz odległości 4 m w przypadku budowy ogrodzeń.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego wyznaczono uwzględniając dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenu oraz ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczenie nowych obszarów pod zainwestowanie związane jest z wnioskami złożonymi przez lokalną społeczność o zmianę funkcji terenu oraz wydanymi decyzjami o pozwoleniu na budowę. Inną przesłanką wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych było uzupełnienie oraz kontynuacja istniejącej zabudowy.

Na terenie gminy wyznacza się następujące rodzaje terenów zainwestowanych i dopuszczonych do zainwestowania:

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej (RM)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej. W granicach terenów RM dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych i drobnego rzemiosła (głównie jako wbudowanych w budynek mieszkalny lub gospodarczy). W ramach terenów RM możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną (przy czym nowe budynki powinny posiadać parametry domów mieszkalnych dla zabudowy zagrodowej), jak i adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej. Na terenach RM położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać (poza uzasadnionymi przypadkami) chowu lub hodowli zwierząt kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej (MN)** - obejmują głównie tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej. W granicach terenów MN występuje także pojedynczo zabudowa zagrodowa, która może być zachowana lub adaptowana na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, rekreacji indywidualnej, agroturystyki. Na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych, nieuciążliwych usług turystyki i rekreacji (pensjonaty, gastronomia itp.) oraz zabudowy związanej z rekreacją indywidualną.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej i usług nieuciążliwych (RMU)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i usługowej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej zabudowy. Na terenach RMU funkcję dominującą powinna pełnić

zabudowa zagrodowa, a usługi funkcję uzupełniającą. W ramach tych terenów możliwa jest także lokalizacja wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkalno-usługowej i usługowej, drobnego rzemiosła oraz zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną lub adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej. Dozwolonymi rodzajami usług lokalizowanymi na terenach RMU są usługi nieuciążliwe. Na terenach RMU położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać (poza uzasadnionymi przypadkami) chowu lub hodowli zwierząt kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej i usług nieuciążliwych (MNU)** - obejmują tereny przeznaczone dla wolnostojącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, usług nieuciążliwych. Dopuszcza się tu zachowanie zabudowy zagrodowej. Na terenach MNU funkcję dominującą powinna pełnić zabudowa mieszkaniowa, a usługi funkcję uzupełniającą i towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej. Na terenach MNU przewiduje się lokalizację wyłącznie usług nieuciążliwych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²), administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła, obsługi technicznej, naprawy pojazdów mechanicznych, stacje obsługi lub remontowe sprzętu budowlanego i rolniczego, itp. W granicach terenu MNU zlokalizowanego w miejscowości Nur na skarpie rzeki Bug, po południowej stronie rynku, postuluje się rozwój funkcji turystycznej, w atrakcyjny sposób łączącej centrum miejscowości z otwarciem widokowym na rzekę Bug. Pożądane zainwestowanie tego terenu obejmować może niewielkie obiekty hotelowe, pensjonatowe, gastronomiczne z tarasami widokowymi na dolinę rzeki oraz publiczne atrakcyjne dojście do rzeki również z tarasem widokowym zlokalizowane na tyłach budynku urzędu gminy. Dla terenów położonych przy planowanej obwodnicy Nura należy przewidzieć taki sposób zagospodarowania terenów aby uniknąć uciążliwego oddziaływania tej drogi na zabudowę mieszkaniową.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW)** - obejmują teren przeznaczony dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.
- **Tereny przeznaczone dla usług i zabudowy mieszkaniowej (UM)** - obejmują tereny przeznaczone dla usług nieuciążliwych, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zabudowy mieszkaniowej, jedno lub wielorodzinnej, lub budynków zamieszkania zbiorowego. Na terenach UM funkcję dominującą określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Tereny UM wyznaczone zostały na terenach zamkniętych szkół.
- **Tereny przeznaczone dla usług (U)** - obejmują tereny przeznaczone dla usług nieuciążliwych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²), administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła, obsługi technicznej, naprawy pojazdów mechanicznych, stacje obsługi lub remontowe sprzętu budowlanego i rolniczego, itp. Tereny U obejmują między innymi istniejące kościoły, a także szkołę gminną, ośrodek zdrowia, urzędy itp.

- **Tereny przeznaczone na cele produkcyjno-usługowe (PU)** - obejmują tereny przeznaczone na cele produkcyjne, przemysłowe, magazynowo-składowe i usługowe, jednak z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m². W granicach terenów PU zakazuje się lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej oraz zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.
- **Tereny przeznaczone dla usług turystyki, sportu i rekreacji (UTS)** - obejmują teren przeznaczony dla różnego typu obiektów i urządzeń związanych z turystyką, sportem i rekreacją, tj.: ośrodka wczasowego i wypoczynkowego, hoteli, obiektów gastronomicznych lub gospodarstwa agroturystycznego, z uzupełniającym przeznaczeniem dla obiektów i infrastruktury związanej z hodowlą ryb.
- **Tereny lasów z dopuszczalnym zainwestowaniem w postaci zabudowy rekreacji indywidualnej (ML/LS)** - obejmują tereny leśne z istniejącą zabudową rekreacji indywidualnej (letniskową) w Kamiance Nadbużnej oraz Murawskim Nadbużnym. Nie jest tu dopuszczona zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.
- **Tereny przeznaczone dla zieleni urządzonej i wód powierzchniowych (ZP/W)** - obejmują dwa tereny położone w Kramkowie Lipskim przeznaczone dla różnego typu zieleni ogólnodostępnej, urządzonej w formie parków, zieleńców lub skwerów, z dopuszczeniem lokalizowania placów zabaw i małej architektury. W granicach terenów ZP/WS ochronie podlegają wody powierzchniowe, do których winien być zapewniony dostęp.
- **Tereny przeznaczone na cmentarze (ZC)** - obejmują tereny istniejących cmentarzy. Część z nich, o charakterze zabytkowym, podlega ochronie. Dla terenów czynnych cmentarzy obowiązuje - zgodnie z przepisami odrębnymi - wprowadzenie stref ochrony sanitarnej, obejmujących pas terenu wokół cmentarza o szerokości 50 m, w których zakazuje się lokalizacji budynków mieszkalnych i studzien do czerpania wody.
- **Tereny nieczynnych cmentarzy historycznych, przeznaczone do zachowania i ochrony (ZCp)** - obejmują kilka zabytkowych, nieczynnych cmentarzy, na których zachowało się niewiele historycznych elementów. Tereny te wymagają zachowania i zagospodarowania zielenią.
- **Tereny przeznaczone dla infrastruktury technicznej (IT)** - obejmują tereny istniejących ujęć wód podziemnych, oczyszczalni ścieków. W obrębie terenów dopuszcza się realizację nowych obiektów i urządzeń związanych infrastrukturą techniczną.
- **Tereny przeznaczone na parkingi (KP)** - obejmują tereny przeznaczone na ogólnodostępne parkingi publiczne.

Na terenie gminy wyznacza się następujące rodzaje terenów otwartych, przeznaczonych do zachowania i ochrony:

- **Tereny rolne** - obejmują tereny przeznaczone na cele gospodarki rolnej. Są to - oznaczone na rysunku *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - istniejące tereny rolne, łąki i pastwiska oraz nieużytki. Zabudowa siedliskowa na terenach rolnych dopuszczona jest wyłącznie na obszarze gospodarstw o powierzchni co najmniej 3 ha bez istniejącego siedliska, których grunty w całości położone są poza terenami wyznaczonymi pod zabudowę siedliskową lub mieszkaniową. Na terenach położonych na obszarze Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego oraz na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Bugu i Nurca zabrania się realizacji obiektów mogących znacząco wpływać na środowisko. Do-

puszczenie realizacji nowego siedliska, nie może mieć miejsca na terenach szczególnie zagrożenia powodzią oraz w odległości mniejszej niż 100 m od granicy pasa drogowego dróg klasy głównej, oznaczonych symbolem KDG. Na terenach rolnych dopuszcza się realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego oraz możliwość zachowania i remontu istniejących obiektów budowlanych. W dolinach rzek dopuszcza się, wyznaczanie szlaków turystycznych, pieszych, ścieżek edukacyjnych oraz urządzeń turystycznych związanych z turystyką wodną, takich jak np. przystanie (np. w Zuzeli i Nurze), pola biwakowe.

- **Tereny rolne z możliwością wprowadzenia zalesień** - obejmują - oznaczone na rysunku *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - tereny przeznaczone na cele gospodarki rolnej, na których dopuszcza się wprowadzenie zalesień. Tereny te są wyłączone z zabudowy. Ponadto dopuszcza się tu realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych (ze wskazaniem stosowania nawierzchni gruntowych), urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego oraz możliwość zachowania i remontu istniejących obiektów budowlanych.
- **Tereny lasów** - obejmują istniejące lasy - oznaczone na rysunku *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - przeznaczone na cele gospodarki leśnej. Są one wyłączone z zabudowy, z wyjątkiem możliwości realizacji obiektów związanych z gospodarką leśną i wodną, a także ścieżek rowerowych, dróg dojazdowych do gruntów leśnych i urządzeń turystycznych zgodnych z planem urządzenia lasu.
- **Tereny wód powierzchniowych** - obejmują istniejące rzeki, cieki i zbiorniki wodne - oznaczone na rysunku *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* - przeznaczone na cele gospodarki wodnej. Tereny wód powierzchniowych wymagają zachowania i ochrony. Działania inwestycyjne ich dotyczące regulują przepisy Prawa wodnego.

4.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy oraz tereny wyłączone z zabudowy

Przy określaniu wskaźników zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy należy, w pierwszym rzędzie, kierować się uwarunkowaniami stanu istniejącego oraz ustaleniami dotyczącymi obowiązujących planów miejscowych i wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę. Poniższe wskaźniki dotyczące zwłaszcza minimalnej powierzchni nowo wydzielonych działek budowlanych i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej należy traktować jako zasadę ogólną.

- **Powierzchnia nowo wydzielonych działek budowlanych:**
 - dla zabudowy zagrodowej poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody - minimum 1 500 m²,
 - dla zabudowy zagrodowej na obszarach objętych formami ochrony przyrody - minimum 2 000 m²,
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody - minimum 800 m²,
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na obszarach objętych formami ochrony przyrody - minimum 1 000 m²,
 - dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - minimum 1 000 m²,

- dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowo-usługowej i usługowo-mieszkaniowej - minimum 1 000 m²,
 - dla usług - minimum 500 m²,
 - dla funkcji produkcyjno-usługowych (na terenach PU) - minimum 2 000 m²,
 - dla usług turystyki, sportu i rekreacji - minimum 1 000 m²,
 - dla zabudowy rekreacji indywidualnej - minimum 600 m²,
 - dla infrastruktury technicznej - wg potrzeb i zgodnie z przepisami odrębnymi.
- **Minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej**
 - dla zabudowy zagrodowej poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody - minimum 40%,
 - dla zabudowy zagrodowej na obszarach objętych formami ochrony przyrody - minimum 60%,
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody - minimum 40%,
 - dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na obszarach objętych formami ochrony przyrody - minimum 60%,
 - dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - minimum 25%,
 - dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zagrodowo-usługowej i usługowo-mieszkaniowej - minimum 25%,
 - dla usług - minimum 25%,
 - dla funkcji produkcyjno-usługowych (na terenach PU) - minimum 25%,
 - dla usług turystyki, sportu i rekreacji - minimum 50%,
 - dla zabudowy rekreacji indywidualnej - minimum 60%,
 - dla infrastruktury technicznej - nie ustala się.

- **Zasady kształtowania wysokości nowej zabudowy**

W Studium ustala się, w celu zachowania walorów krajobrazowych gminy, dopuszczalną wysokość nowo powstającej zabudowy na 10 metrów i dwie kondygnacje. W związku z zapisem w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustalającym maksymalną wysokość nowo powstającej zabudowy na 12 m, zrekompensowano to dopuszczalnym mniejszym udziałem procentowym powierzchni biologicznie czynnej.

Dla terenów usług publicznych, usługowo-mieszkaniowych (UM), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, terenów wokół skrzyżowania drogi krajowej nr 63 z drogą wojewódzką nr 694 oraz terenów mieszkaniowo-usługowych związanych z działalnością parafii w Zuzeli umożliwia się, w razie wpłynięcia takich wniosków, ustalenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego większej dopuszczalnej wysokości dla nowo powstających budynków - 12 m i trzy kondygnacje.

Tereny wyłączone z zabudowy:

- tereny lasów;
- część terenów rolnych - zgodnie z ustaleniami dla terenów rolnych (pkt 4.2.1.);
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, przy czym dla istniejącej zabudowy dopuszcza się jej zachowanie oraz przebudowę - na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a ewentualną realizację nowych obiektów budowlanych - wyłącznie na zasadach określonych w przepisach prawa wodnego;

- tereny znajdujące się na terenach NPK oraz OcHK Doliny Bugu i Nurca położone w pasach szerokości do 100 m od linii brzegowej wód;
- strefy ochrony sanitarnej cmentarzy - w odległości 50 m od granic cmentarza.

4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

W Studium nie wyznacza się terenów przeznaczonych do przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji.

4.4. Obszary przestrzeni publicznych

W rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez obszar przestrzeni publicznej należy rozumieć obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

W Studium wyznacza się jeden obszar przestrzeni publicznej - rynek w centrum miejscowości Nur, w granicach ulic: Drohiczyńskiej, Brokowskiej i Małkińskiej.

W ramach wskazanych przestrzeni publicznych należy szczególnie dbać o formę architektoniczną obiektów oraz ich kompozycję urbanistyczną poprzez:

- zachowanie pierzei, osi dróg oraz istniejących dominant;
- zharmonizowanie nowej zabudowy z zabudową historyczną (zwłaszcza w zakresie wysokości i formy obiektów, użytych materiałów budowlanych, itp.);
- stosowanie jednolitych form małej architektury w ramach danego obszaru;
- zachowanie, pielęgnację i tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej;
- szczególne uwzględnienie potrzeb pieszych w realizacji układów komunikacyjnych.

4.5. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Terenami zamkniętymi w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

W granicach gminy nie występują tereny zamknięte.

4.6. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym

W Studium nie wyznacza się obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

5.1. Transport drogowy

Kształtowanie oraz rozbudowa systemu komunikacyjnego gminy powinna odbywać się z zachowaniem wytycznych technicznych określonych w przepisach szczegółowych. Dotyczy to zwłaszcza zachowania parametrów właściwych dla poszczególnych klas technicznych dróg ujętych w niniejszym Studium. Przy wyznaczaniu nowych przebiegów dróg oraz podczas przebudowy dróg związanych ze zmianą ich klasy, należy brać pod uwagę stan istniejącego zagospodarowania, zachowywać minimalną szerokość linii rozgraniczających oraz odległość linii zabudowy od krawędzi jezdni, zgodnie z przepisami odrębnymi⁷. W przypadku dróg szybkiego ruchu znajdujących się w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, linia zabudowy powinna zostać określona indywidualnie w oparciu o prognozowany poziom natężenia hałasu emitowanego przez ruch pojazdów na tych drogach.

Sieć drogowa w gminie Nur jest wystarczająca, choć niektóre jej elementy wymagają modernizacji.

Układ drogowy gminy Nu tworzy system, na który składają się:

- **podstawowy układ komunikacyjny**, zapewniający gminie połączenia zewnętrzne, tworzony jest przez drogę krajową nr 63, drogę wojewódzką nr 694 oraz drogi powiatowe (2608W, 2622W, 2623W, 2625W, 2626W, 2627W, 2628W) klas głównej, zbiorczej i lokalnej;
- **uzupełniający układ komunikacyjny**, zapewniający gminie połączenia wewnętrzne oraz pełną obsługę terenów zabudowanych i planowanych do zabudowy, obejmujący drogi gminne klasy dojazdowej.

Ponadto, w niniejszym opracowaniu, drogi publiczne rozróżnia się dodatkowo na:

- **drogi istniejące**, składające się na wyżej wymieniony układ drogowy: drogi publiczne (krajowa, wojewódzka, powiatowe, gminne) o ustalonej klasie, która w niniejszym Studium nie została zmieniona oraz drogi publiczne, które wymagają przebudowy lub zmiany klasy;
- **drogi projektowane**: nowy fragment drogi wojewódzkiej - obwodnica Nura.

5.1.1. Kierunki przekształceń podstawowego układu drogowego

Nowo przeznaczone pod zabudowę tereny w gminie Nur nie wymagają rozbudowy podstawowego układu drogowego. Rozwiązania wymaga jedynie kwestia tranzytu przez rynek Nura. Docelowo powstać ma obwodnica omijająca miejscowość Nur od północy.

Kierunki przekształceń układu drogowego zakładają realizację następujących celów:

- jako priorytetową wskazuje się konieczność modernizacji drogi wojewódzkiej;
- modernizacja nawierzchni drogi krajowej;
- budowa bezkolizyjnego skrzyżowania drogi wojewódzkiej i krajowej;

⁷ Szerokość w liniach rozgraniczających dla terenów dróg określona została w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 43, poz. 430, z późn. zm.), natomiast odległość usytuowania obiektów budowlanych od krawędzi jezdni reguluje ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.)

- budowa obwodnicy Nura w ciągu drogi wojewódzkiej nr 694 w klasie drogi głównej wraz ze zmianą klasy fragmentów ul. Małkińskiej, Czyżewskiej oraz Szosy Ciechanowskiej na lokalną;
- sukcesywna modernizacja dróg powiatowych, które docelowo mają otrzymać klasy:
 - droga nr 2608W relacji Andrzejewo - Szulborze Wielkie - Zuzela - zbiorcza,
 - droga nr 2618W relacji Szulborze Wielkie - Uścianek - Dębianka - lokalna,
 - droga nr 2622W relacji Żebry - Laskowiec - Kamieńczyk - Boguty - Pianki - lokalna,
 - droga nr 2623W relacji Boguty - Pianki - Cietrzewki Warzyno - Żebry - Kolonia - lokalna,
 - droga nr 2625W relacji Godlewo - Warsze - Kunin - Zamek - do drogi 2622W - lokalna,
 - droga nr 2626W relacji Godlewo - Kałęczyn - Zuzela - lokalna,
 - droga nr 2627W relacji Nur - Ołtarze - Gołacze - Zuzela - lokalna, dopuszcza się w okolicy cmentarza w Nurze poszerzenie drogi i wydzielenie wzdłuż jezdni miejsc postojowych użytkowanych głównie w czasie zwiększonego ruchu świątecznego,
 - droga nr 2628W relacji Ciechanowiec - Zasków - Ślepowrony - Nur - zbiorcza, przy czym dopuszcza się na terenach zabudowanych zmniejszenie szerokości drogi w liniach rozgraniczających zależnie od istniejącego zainwestowania.

5.1.2. Kierunki przekształceń uzupełniającego układu drogowego

Nowo wyznaczone pod zabudowę tereny nie wymagają rozbudowy układu dróg gminnych, choć wewnętrzny układ drogowy gminy wymaga modernizacji. Większość dróg gminnych to drogi o powierzchni nieutwardzonej. Urządzenia nawierzchni na fragmentach lub na całej długości wymagają następujące drogi gminne: 260501W, 260502W, 260503W, 260504W, 260505W, 260506W, 260508W, 260509W, 260510W, 260511W, 260512W, 260513W, 260514W, 260515W, 260516W, 260517W, 260518W, 260519W, 260520W, 260522W, 260525W.

5.2. Parkowanie pojazdów

Dla całego obszaru gminy ustala się wymóg zapewnienia ilości miejsc parkingowych zaspokajającej w pełni potrzeby wynikające ze sposobu użytkowania terenów. W celu ujednolicenia standardów zaspokajania potrzeb parkingowych, uwzględniając przyjęte w niniejszym Studium kierunki przekształceń układu drogowego, podstawą do ustalenia tych wskaźników w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinny być poniższe normy dla wskazanych kategorii przeznaczenia terenu.

Dla nowych inwestycji należy zapewnić:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 1 miejsce parkingowe na 1 dom;
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 0,6 miejsca parkingowego na 1 mieszkanie;
- dla obiektów administracji - 3 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej, jednak nie mniej niż 3 na jeden urząd;
- dla obiektów handlowych - 3 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla hurtowni - 1 miejsce parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla targowisk - 3 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni targowej lub 1,5 miejsca parkingowego na stoisko;
- dla zakładów produkcyjnych - 2 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;

- dla szkół - 3 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;
- dla restauracji i kawiarni - 3 miejsca parkingowe na 10 miejsc konsumpcyjnych, jednak nie mniej niż 3 na jeden zakład;
- dla przychodni zdrowia: rejonowych - 1 miejsce parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej; pozostałych - 2 miejsca parkingowe na gabinet;
- dla klubów i domów kultury - 2 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla stacji obsługi samochodów - 4 miejsca parkingowe na 1 stanowisko naprawcze;
- dla banków - 4 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla kościołów - 1 miejsce parkingowe na 100 mieszkańców;
- dla cmentarzy - 7 miejsc parkingowych na 1 ha powierzchni.

Miejsca parkingowe mogą być urządzone zarówno w garażach, jak i w formie otwartych (w tym również zadaszonych) miejsc postojowych wydzielonych na terenie działki, której dotyczy inwestycja.

Dopuszcza się urządzenie ogólnodostępnych miejsc postojowych dla pojazdów w obrębie terenów ulic - pod warunkiem zachowania parametrów technicznych ulic i zgody zarządcy.

5.3. Komunikacja zbiorowa

Autobusowy system komunikacji zbiorowej w gminie uznać należy za wystarczający. Do zadań gminy w zakresie komunikacji zbiorowej należeć będzie dbałość o stan techniczny przystanków i wiat autobusowych.

5.4. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne

Na terenie gminy postuluje się utworzenie turystycznych szlaków pieszych, rowerowych i wodnych. Mogą one być wytyczane w dolinach rzek.

Postuluje się także urządzenie ścieżki rowerowej przebiegającej przez nadbużańskie miejscowości.

6. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego

6.1. Gospodarka wodno-ściekowa

6.1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę

Istniejąca sieć wodociągowa dostarcza obecnie wodę do ponad 98% mieszkańców gminy, pozbawione dostępu do tej sieci są jedynie pojedyncze zagrody w zabudowie rozproszonej.

W niniejszym Studium nowe tereny przeznaczone dla zabudowy wyznacza się w zasięgu istniejącej sieci wodociągowej.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania sieci wodociągowej:

- wymóg pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową terenów już zurbanizowanych;
- wymóg rozbudowy sieci wodociągowej na terenach przeznaczonych do zabudowy i za-inwestowania w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego, a docelowo także na pozostałych terenach dopuszczonych w Studium do zabudowy;
- wymóg przestrzegania przy zagospodarowaniu terenów wszystkich zakazów i nakazów dotyczących stref ochronnych ujęć wód podziemnych;
- obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy.

6.1.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych

W gminie, ze względu na następujące uwarunkowania:

- liczbę mieszkańców, która w żadnej wsi nie przekracza 1 000 osób,
- uwarunkowania demograficzne - obserwowany obecnie i przewidywany z przyszłości spadek liczby mieszkańców gminy,
- duże rozproszenie zabudowy,
- skomplikowane warunki związane z ukształtowaniem terenu w strefie zabudowy wiejskiej wzdłuż skarpy doliny Bugu i Nurca,

nie istnieje system zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Jedyna oczyszczalnia ścieków mieści się w okolicach niewielkiego zespołu zabudowy wielorodzinnej w północnej części Nura i jest przeznaczona na potrzeby budynku szkoły oraz wspomnianej zabudowy wielorodzinnej.

Wyznaczone w niniejszym Studium nowe tereny przeznaczone dla zabudowy są stosunkowo niewielkie i w związku z tym nie przewiduje się w przyszłości budowy systemu kanalizacji sanitarnej. W razie jednak zmiany wyżej wspomnianych uwarunkowań i podjęciu przez gminę decyzji o realizacji zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się lokalizację oczyszczalni ścieków na terenach o innym przeznaczeniu w sposób, który nie powoduje uciążliwości dla mieszkańców, poza obszarami o walorach przyrodniczych i krajobrazowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu odprowadzania ścieków sanitarnych:

- wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków, jako najbardziej pożądanego sposobu oczyszczania ścieków;

- możliwość odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych;
- wywóz nieczystości z szamb do oczyszczalni ścieków, za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm;
- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.

6.1.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych

Na terenie gminy Nur nie występuje zbiorczy system odprowadzania wód deszczowych. Wody opadowe odprowadzane są bezpośrednio do gruntu. Wody opadowe z większości dróg publicznych odprowadzane są do rowów odwadniających a następnie kierowane do lokalnych rzek, cieków lub zbiorników wodnych. Wody opadowe odprowadzane w ten sposób nie są podczyszczane.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu odprowadzania ścieków deszczowych:

- rozbudowa i modernizacja systemu rowów odwadniających;
- dopuszcza się odprowadzanie ścieków deszczowych do gruntu i wód powierzchniowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- postuluje się budowę urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe, a także niewielkich zbiorników retencyjnych lokalizowanych w miejscach zrzutów ścieków deszczowych do wód powierzchniowych i gruntu.

6.2. Gospodarka energetyczna

6.2.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną

Doprowadzenie energii elektrycznej do odbiorców na terenie gminy Nur przebiegać będzie w oparciu o istniejącą sieć przesyłowo-dystrybucyjną zasilaną poprzez Główne Punkty Zasilania zlokalizowane na terenie Czyżewa i Ciechanowca. Moc istniejących Głównych Punktów Zasilania jest wystarczająca dla zaspokojenia zapotrzebowania na energię elektryczną.

Dla poprawy jakości usług i stanu bezpieczeństwa energetycznego gminy przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju sieci elektroenergetycznej:

- wymóg rozbudowy sieci elektroenergetycznej na terenach przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania;
- w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwość realizacji sieci średniego i niskiego napięcia wraz z zarezerwowaniem pasów terenu wolnych od zabudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się budowę sieci elektroenergetycznej zarówno jako sieci napowietrznej, jak i kablowej, przy czym na terenach zurbanizowanych należy stosować sieci kablowe;
- dla elektroenergetycznej linii 400kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 80 m (po 40 m od osi linii w obu kierunkach w rzucie poziomym);
- po trasie linii NN 400kV dopuszcza się budowę elektroenergetycznej linii wielotorowej, wielonapięciowej;
- w pasach technologicznych elektroenergetycznych linii przesyłowych najwyższych napięć należy uwzględnić następujące wytyczne:
 - warunki lokalizacji wszelkich obiektów w pasie technologicznym należy uzgadniać z właścicielem linii,

- w pasie technologicznym nie wolno lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi,
- pod linią nie należy sadzić roślinności wysokiej - zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
- wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
- dla linii elektroenergetycznych musi być zapewniony dostęp w celu wykonania prac eksploatacyjnych;
- nie przewiduje się rozwoju energetyki wiatrowej, zgodnie z uchwałą Nr XIX/122/12 Rady Gminy Nur z dnia 19 grudnia 2012 r.;
- rozwój energetyki słonecznej następować może w postaci indywidualnych inwestycji mieszkańców, którzy są zainteresowani wykorzystaniem paneli słonecznych w celu uzyskania energii elektrycznej;
- dopuszcza się lokalizację nowych stacji transformatorowych słupowych, wolnostojących lub wbudowanych w obiekty kubaturowe.

6.2.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz

Obszar gminy nie jest zasilany w gaz przewodowy. Mieszkańcy gminy zaopatrują się w gaz płynny z butli gazowych, napełnianych w wielu punktach na terenie całej gminy.

W Studium postuluje się budowę systemu zaopatrzenia w gaz przewodowy.

6.2.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło

Na terenie gminy Nur nie występuje zorganizowany system grzewczy. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się z indywidualnych kotłowni, które w większości opalane są węglem kamiennym i drewnem. Tego typu rozproszone źródła niskiej emisji powodują w okresach grzewczych znaczny wzrost poziomu zanieczyszczeń w powietrzu.

W przyszłości nie przewiduje się budowy zbiorczego systemu zaopatrzenia w ciepło.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w ciepło:

- zaopatrzenie w ciepło odbywać się będzie w oparciu o źródła lokalne, zasilane gazem płynnym, olejem lekkim, energią elektryczną, węglem lub koksem;
- postuluje się stosowanie do ogrzewania alternatywnych, niskoemisyjnych paliw takich jak drewno lub odnawialne źródła ciepła np. zastosowanie pomp ciepła czy paneli słonecznych;
- zakazuje się pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakazuje się stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

6.3. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy Nur odbywa się w oparciu o zorganizowany system odbioru odpadów, którym jest objętych około 74% mieszkańców gminy.

Gmina należy do Zachodniego Regionu Gospodarki Odpadami województwa podlaskiego, obszar Czerwony Bór. Na terenie gminy Nur nie występuje składowisko odpadów, upoważnione firmy wywożą odpady na składowisko w miejscowości Czerwony Bór (powiat zambrowski, województwo podlaskie).

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391, z późn. zm.) gmina zobowiązana jest do zapewnienia czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenia warunków niezbędnych do ich utrzymania. Rola gmin w zakresie gospodarki odpadami polega między innymi na:

- objęciu wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- nadzorowaniu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizacji zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- ustanawianiu selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;
- tworzeniu punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazaniu miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnej zbiórki odpadów;
- utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy, ze wskazaniem lokalizację tych punktów na terenach produkcyjnych i usługowych;
- likwidację dzikich wysypisk, występujących głównie w obszarach cennych przyrodniczo i wzdłuż dróg oraz przeciwdziałanie powstawaniu nowych wysypisk.

6.4. Obsługa telekomunikacyjna

Na terenie gminy Nur obsługa telekomunikacyjna odbywa się za pośrednictwem sieci napowietrznych i kablowych.

Ponadto na terenie gminy Nur umiejscowione są dwie stacje bazowe telefonii komórkowej, które znajdują się w miejscowości gminnej Nur.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju sieci telekomunikacyjnych:

- wymóg rozbudowy sieci telekomunikacyjnej w pierwszej kolejności na terenach zabudowanych, pozbawionych dostępu do tej sieci;
- rozbudowa linii teletechnicznych powinna następować w formie sieci kablowych i bezprzewodowych, ale z zachowaniem możliwości przebudowy istniejących linii napowietrznych;
- lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej regulowana jest przez przepisy odrębne, jednakże przy lokalizacji nowych stacji bazowych należy uwzględniać potrzeby ochrony walorów kulturowych i krajobrazowych gminy.

7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

7.1. Rolnictwo wraz z rolną przestrzenią produkcyjną

Warunki glebowe w gminie Nur są dobre i średnie. Na jej obszarze nie występują gleby I ani II klasy bonitacyjnej. Najlepsze pod względem przydatności dla rolnictwa są gleby klas bonitacyjnych III i IV, które występują w części północnej, wschodniej i środkowej gminy. Ich powierzchnia zajmuje około 40% użytków rolnych gminy. Na glebach tych występują w głównej mierze kompleksy pszenne bardzo dobry, pszenne wadliwe, żytni bardzo dobry lub użytki zielone średnie.

Głównymi kierunkami kształtowania rolnej przestrzeni produkcyjnej są:

- ochrona gruntów rolnych przed rozproszoną zabudową, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej;
- zalesiania terenów o najniższej przydatności dla produkcji rolnej;
- utrzymanie zadrzewień śródpolnych;
- ekologizacja rolnictwa lub jego intensyfikacja.

7.2. Leśnictwo wraz z leśną przestrzenią produkcyjną

Leśną przestrzeń produkcyjną w gminie tworzą rozproszone na całym obszarze gminy tereny kompleksów leśnych, oznaczone na rysunku *Kierunki zagospodarowania przestrzennego* symbolem ZL. Na terenie gminy występują niewielkie obszarowo lasy pełniące funkcję ochronną - są to lasy wodochronne znajdujące się w sąsiedztwie miejscowości Kramkowo Lipskie (o łącznej powierzchni 8,14 ha). Lesistość gminy to około 20% i jest to wskaźnik niższy niż średnia dla powiatu ostrowskiego (27,9%) i dla Polski (29,2%).

Głównymi kierunkami kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej są:

- zwiększenie lesistości gminy poprzez umożliwienie zalesiania gruntów ornych klas V-VI i nieużytków, poza terenami szczególnego zagrożenia powodzią;
- właściwa gospodarka leśna na terenie lasów wodochronnych i w ich otoczeniu, nie powodująca osuszenia tych terenów;
- zachowanie dotychczasowej produkcji leśnej i obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej;
- udostępnienie terenów leśnych dla potrzeb rekreacji i turystyki, zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu.

Zgodnie z ustawą o lasach, gospodarkę leśną winno prowadzić się według następujących zasad:

- powszechnej ochrony lasów;
- trwałości utrzymania lasów;
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów;
- powiększania zasobów leśnych.

Na obszarach leśnych powinno prowadzić się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału

regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

Gospodarka leśna prowadzona w lasach, na terenie których znajdują się zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

8. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

Inwestycje celu publicznego stanowią bezpośrednią odpowiedź na różnorodne potrzeby występujące na terenie gminy, zgodne z zakresem zadań samorządu terytorialnego zarówno szczebla gminnego, powiatowego jak i wojewódzkiego, a także organów administracji centralnej.

8.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W gminie Nur inwestycje o zasięgu lokalnym dotyczyć będą głównie budowy lub modernizacji infrastruktury, której realizacja należy do zadań własnych gminy:

- utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy;
- modernizacja wewnętrznego układu drogowego gminy. Większość dróg gminnych to drogi o powierzchni nieutwardzonej. Urządzenia nawierzchni utwardzonej na fragmentach lub na całej długości wymagają następujące drogi gminne: 260501W, 260502W, 260503W, 260504W, 260505W, 260506W, 260508W, 260509W, 260510W, 260511W, 260512W, 260513W, 260514W, 260515W, 260516W, 260517W, 260518W, 260519W, 260520W, 260522W, 260525W;
- wytyczenie szlaków pieszych i rowerowych, budowa ścieżek rowerowych - w Studium dopuszcza się możliwość wytyczenia szlaków pieszych i rowerowych np. w dolinach rzek Bug i Nurzec oraz urządzenia ścieżek rowerowych wzdłuż dróg.

8.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na terenie gminy Nur planowane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym obejmują zadania z zakresu rozwoju infrastruktury technicznej i drogowej:

- budowa obwodnicy Nura w ciągu drogi wojewódzkiej nr 694;
- przebudowa skrzyżowania drogi krajowej nr 63 z drogą wojewódzką nr 694;
- modernizacja nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 694;
- przebudowa i modernizacja dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy w kolejności zgodnej z istniejącymi potrzebami.

9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Dla całego obszaru gminy Nur obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr XII/64/03 Rady Gminy Nur z dnia 30 grudnia 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy Nur.

Plan ten został sporządzony w oparciu o już nieobowiązującą ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, z późn. zm.).

Rysunek planu opracowany został na mapie w skali 1 : 5 000, która jest skalą za mało dokładną jak na potrzeby tego typu dokumentu.

W celu dostosowania obowiązującego planu do aktualnych przepisów prawa oraz do niniejszego Studium, a także w celu zapewnienia ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych gminy oraz zachowania przez gminę kontroli nad rozwojem zagospodarowania przestrzennego i infrastruktury technicznej postuluje się aktualizację miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy.

10. Uzasadnienie i synteza ustaleń Studium

Niniejszy dokument powstał w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.) oraz w oparciu o treść przepisu wykonawczego w postaci Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233). W trakcie prac nad Studium korzystano także z dokumentów wymienionych w rozdziale 1.2. *Materiały wyjściowe* - Tom I Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Nur.

Ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nur oparte zostały o wyżej wymienione akty prawne oraz dokumenty szczegółowe, a także wnioski wynikające z analizy uwarunkowań, w tym szczegółowej inwentaryzacji całego terenu gminy przeprowadzonej przez Wykonawcę w sierpniu 2012 r.

Gmina Nur posiada typowo rolniczy charakter. Znaczne nagromadzenie terenów przyrodniczo cennych, atrakcyjnych krajobrazowo oraz form ochrony przyrody daje podstawę, aby twierdzić, iż pożądanym kierunkiem rozwoju powinna być ekologizacja rolnictwa, rozwój agroturystyki oraz różnych form turystyki (krajobrazowej, weekendowej, aktywnej). Nie nastąpił tu na dużą skalę proces rozpraszania i rozlewania się zabudowy.

Podstawą do wyznaczenia terenów przeznaczonych pod zabudowę był obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Nur. Wyznaczone w nim tereny nie zostały jeszcze w pełni zainwestowane, ale na przestrzeni lat złożono ponad 170 wniosków o zmianę przeznaczenia działek, które gmina zdecydowała się rozpatrzyć.

Aktualizując ustalenia dotychczas obowiązującego Studium uwzględnić należało także nowe granice gminy, nowe formy ochrony przyrody oraz gminną ewidencję zabytków. Tekst Studium został też dostosowany do wymogów nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.